

Investeringsriskprofilering av de olika åldersgrupperna i Finland

En kvantitativ undersökning i huvudstadsregionen

Examensarbete
Företagsekonomi
2020
Arthur Segercrantz

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Företagsekonomi
Identifikationsnummer:	18792
Författare:	Arthur Segercrantz
Arbetets namn:	Investeringsriskprofilering av de olika åldersgrupperna i Finland. En kvantitativ undersökning i huvudstadsregionen.
Handledare (Arcada):	Andreas Stenius
Uppdragsgivare:	-
<p>Sammandrag:</p> <p>En undersökning i finländarnas investeringsriskprofiler. Analysmetoden är en korrelationsbaserad analys av forskningsfrågornas variabler. Arbetet utforskar riskprofilens samband med ålder samt utbildning. Forskningen gjordes kvantitativt med en svarsenkät som respondenterna svarade på fysiskt. Svaren samlades in i huvudstadsregionen under ett par dagar i mars månad 2020. Teorin baserar sig på psykologiska teorier inom risktagande och annan litteratur inriktat på risktagande inom investeringssammanhang. Teorin används som bas för analysen om hurdan finländarnas investeringskultur är. Tidigare undersökningar påvisar att finländare har blivit allt mer försiktiga med sitt investerande. En ökning av insatt kapital på bankkonton kan registreras efter varje finansiell kris som Finland har genomgått och ökningen har varit stadig sedan 1990-talet.</p> <p>Arbetets målsättning är att undersöka om en förändring inom den finska investeringskulturen kan identifieras. För att undersöka ämnet analyseras demografiska variabler med riskprofilerna genom en korrelationsanalys. Pearsons korrelationsanalys används för att nå en korrelationsfaktor för båda forskningsfrågorna. Analysen av södra Finland befolkning resulterade i förväntade resultat. Som investerare är finländare mycket måna om sitt kapital och gör få drastiska investeringar med avsikt att få möjligast stor vinst. Kapitalet investeras hellre på mer säkra och lågvolatila investeringsmöjligheter. Finländarna har beskrivit börsen som ett hasardspel som man inte skall förvänta sig någon vinst ifrån.</p> <p>Själva samplet var uppdelat i tre olika grupper. Detta för att hitta skillnader i generationernas tänkande gentemot risktagande. Skillnader mellan grupperna finns och kommer att påverka investeringstrenderna i fortsättningen, men med hur mycket, är svårt att förutspå. En vidare forskning inom ämnet skulle kunna göras med ett större sampel och öppnare frågor i enkäten för att få fram mer och djupare data. Med en åldrande befolkning och en osäker framtid efter den pågående coronapandemin kommer investeringstrenderna troligtvis att förändras.</p>	
Nyckelord:	Riskprofil, investering, åldersgrupp, utbildning, psykologi
Sidantal:	54
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Business administration
Identification number:	18792
Author:	Arthur Segercrantz
Title:	Investment risk profiling of different age groups in Finland – A quantitative study in the great Helsinki area.
Supervisor (Arcada):	Andreas Stenius
Commissioned by:	-
<p>Abstract:</p> <p>A study of the Finnish population risk profile. The method of analysis is a correlation analysis of the research questions variables. The risk profiles relationship with age and education level. The study is made quantitative with a physical survey as the core information gatherer. The survey was physically gathered in the southern Finland in the beginning of March 2020. The theory behind the study focuses on psychological theories of risk-taking and refers to literature that focus on risk-taking in the field of investing. Older studies about similar topics are also used to a great extent. The theory is used to analyse what kind of investment culture Finnish people have. Older studies show that Finns are getting more and more cautious when it comes to investing. There is a noticeable increase in money that is put in on saving accounts instead of using it as investment capital. A steady increase can be noticed from the early 1990's.</p> <p>The aim with this study is to research if there is a change in investment behaviour on the horizon or if the same careful direction will continue. To be able to analyse the different demographic variables with the risk profiles, correlation analyses are used. Pearson's correlation analyse method was used to obtain a correlation coefficient for both two research questions. The study of Finns in the southern region led to expected results. Finns are wary investors and they are not likely to make risky investment where big profits can be made. Finns rather invest their money on low volatile and low risk investments that yield a slow but steady return on the investment. The Finns have for example compared investments on the stock market with gambling that shouldn't be counted on for a profit making.</p> <p>The sample was divided into three different age-based groups to find differences in generational thinking. There are some differences in the age-based groups which may be a factor in investment behaviour in the future. How much is difficult to predict. A more specific continuation study with a more detailed survey and bigger sample would give the tools to make a more significant conclusion of the future investment culture in Finland. With an aging population and an unpredictable Corona pandemic ongoing the investment trends are surely going to be affected which may shift the population's risk profile.</p>	
Keywords:	Risk profile, investment, age groups, education, psychology
Number of pages:	54
Language:	Swedish
Date of acceptance:	

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Figurer	5
1 Inledning	6
1.1 Bakgrund	6
1.2 Syfte	6
1.3 Metod.....	7
2 Metodik	9
2.1 Urval.....	10
2.2 Tillförlitlighet	11
3 Teori	13
3.1 Riskpsykologi.....	13
3.1.1 Biologiska påverkan	13
3.1.2 Samhällets påverkan	14
3.2 Risk som ett koncept inom finans.....	16
3.2.1 Affärsrisk	17
3.2.2 Likviditetsrisk	17
3.2.3 Inflationsrisk	18
3.2.4 Ränterisk.....	19
3.2.5 Volatilitetsrisk.....	19
3.3 Finländarnas investerings trender och riskprofiler.....	19
3.4 Riskprofilens element	23
3.4.1 Bakgrund	23
3.4.2 Charles Schwabs riskprofils enkät	24
4 Empiri	27
4.1 Bakgrund	27
4.2 Enkät svar	27
4.3 Enkätens slutresultat	34
5 Analys	36
5.1 Korrelationsanalys av ålder och riskprofil	36
5.2 Korrelationsanalys av utbildningsnivå och riskprofil	37
6 Diskussion	38
Källor	41
Bilagor	50

FIGURER

Figur 1 - Den totala mängden pengar investerat av privat personer i Finland 1995–2011 (Finanssiala 2012).....	21
Figur 2 - Den procentuella förändringen i BNP volymen för Finland 1976–2018* (Statistikcentralen 2019)	21
Figur 3 - Finländarnas investerings rörelse 2007–2011 (Finanssiala 2012)	22
Figur 4 - Riskprofilens huvudelement (Canaccord Genuity 2019)	23
Figur 5 - Charles Schwabs korstabellskala för analys av riskprofil (Charles Schwab 2018)	25
Figur 6 - Respondenternas ålder (Fråga 1).....	28
Figur 7 - Respondenternas kön (Fråga 2).....	28
Figur 8- Respondenternas hemort (Fråga 3).....	29
Figur 9 - Respondenternas utbildningsnivå (Fråga 4).....	30
Figur 10 - Respondenternas tidshorisont gällande investeringar (Fråga 5)	31
Figur 11 - Respondenternas användning av inkasserat kapital (Fråga 6)	31
Figur 12 - Respondenternas kunskap gentemot investerignar (Fråga 7)	32
Figur 13 - Respondenternas investeringsintresse (Fråga 8)	33
Figur 14 - Respondenternas respons vid en börskrasch (Fråga 9).....	33
Figur 15 - Respondenternas investerings val (Fråga 10)	34
Figur 16 - Normalfördelning av riskprofiler	35
Figur 17 - Spridningsdiagram av ålder och riskprofil.....	37

1 INLEDNING

1.1 Bakgrund

Risk är ett koncept som uppkommer vid alla val som tas. För att hantera olika grader av risk finns det färdiga redskap för att optimera risktagande. Från ett privatinvesterings perspektiv är ett av de grundläggande redskap för kontroll av risk en så kallad riskprofilering. Riskprofilering av investerare används för att kalkylera den optimala risken att ta för att uppnå det utsatta målet som investeraren lagt upp. Genom att känna till riskprofilen kan en optimal allokering av kapitalet som finns till för investeringar, investeras rätt.

En individuell investerings riskprofil är uppbyggd med tre riskelement som bas. En kombination mellan risktolerans, riskbenägenhet och krävd risk (presenteras i kapitel 3 Teori). När profilen är uppbyggd ges ett resultat som jämförs på en skala som beskriver den optimala investerings modellen för individen. Olika skalor och riskelement används beroende på vad för sorts investeringsriskprofil som byggs upp. En enkel skala som oftast används vid individuella riskprofiler är uppbyggd med en skala från 1–5, var 1 står för ”inte riskbenägen” och 5 för ”fullt riskbenägen”. Medan mer avancerade riskprofiler oftast presenteras i korstabellsskalor, med två huvudvariabler för axlarna X, Y.

När det handlar om investeringar och potentiella vinster finns det alltid riskelement inblandade i ekvationen. Genom att bygga upp en individuell riskprofil blir det lättare för en investerare att ta igenomtänkta beslut med rätt sorts risker i rätt sorts situationer. Vare sig det rör sig om en fritidsinvesterare eller en professionell investerare är riskprofilering ett användbart redskap vid investeringsbeslut. Majoriteten skulle inte singla slant för hela sin egendom, men de finns de som skulle. Alla är unika och så är också riskprofilerna. (Bose 2016)

1.2 Syfte

Med en allt mer turbulent värld både ekonomiskt och politiskt har investerarnas riskförståelse och deras riskprofilering blivit en allt viktigare del för både företag som för investerare själv. Nyheter om en osäker politisk framtid inom Europa och en allt mer

polariserad ekonomi, såsom låga räntor och stigande börsindex, försvårar riskhantering med fler oförutsägbara variabler att räkna med. (Karvo 2018)

Med en inblick i den finska ekonomin under det senaste decenniet målas en bra bild upp om hur riskprofilering kan hjälpa individer att hantera risker i osäkra tider. I en artikel skriven av Sandström i Hufvudstadsbladet, i juni 2018 beskrivs Finlands ekonomi som stadig tillväxande med en ökad skuldsättningsgrad i de privata hushållen sedan 2015. Finland har ökat statsskulderna genom en stimulerande penningpolitik som i sin tur har ökat konsumentens förtroende för privatekonomins framtid. En stimulerande penningpolitik ger redskapen för det finska folket att börja investera efter en längre tid i lågkonjunktur. Investeringarna syns främst i den ökade skuldsättningsgraden som de finländska hushållen har. År 2007 var skuldsättningsgraden 108 procent av hushållens inkomster. Under de 10 senaste åren har hushållens skuldsättningsgrad ökat med över 10 procentenheter (Sandström 2018).

I ett pressmeddelande av den finska finansministern Mika Lintilä angående budgetförslaget för 2020 bekräftar han att det finns stor osäkerhet om riktningen för den ekonomiska framtiden. Konsumtionen ökar bland befolkningen medan investeringar och sysselsättning minskar (Finansministeriet 2019). Detta är ett tecken på att det blir allt svårare att förutspå vilka risker som bör tas och vilka investeringar som är gynnsamma. Utan att veta vilken sorts risker som investeraren utsättes för blir det svårt att hålla investeringarna målinriktade och konsistenta.

Detta arbete utforskar risktagning i relation till ålder samt utbildning, genom att ställa följande forskningsfrågor:

Finns det korrelation mellan risktagande och ålder?

Korrelerar utbildningsnivå med risktagande?

1.3 Metod

Med ett turbulent 1900-tal med världskrig, kalla krig, mångfaldiga ekonomiska recessioner och en långvarig lågkonjunktur som startat 2008, utgår detta arbete ifrån att förstå ifall individens risktolerans och riskbedömning har påverkats av detta. Undersökningen utgår därför från en demografisk utgångspunkt så att skillnaderna från de olika

åldersgrupperna kan lyftas fram. De olika åldersgrupperna som kommer att studeras är 18–30 år, 31–60 år och >60 år. Urvalet och fördelningen förklaras i kapitel 2.1.

I ett tidigare examensarbete ”The demand for risk-bearing instruments after a financial crisis” skrivet av Josefin Karumaa behandlas riskprofilering från en annan synvinkel (Karumaa 2017). I hennes examensarbete fungerar finanskrisen som det centrala i undersökningen, medan denna undersökning har ett centralt fokus på den sociodemografiska påverkan på befolkningens riskprofil.

Arbetet är uppdelat i fyra huvuddelar: teori, metodik, statistiskanalys och diskussion. I kapitel 3-Teori, går riskpsykologiska teorier och metoder igenom. Teori kapitlets fokus ligger på förståelsen av de underliggande faktorerna som påverkar en människa i en situation var ett riskfyllt investeringsval måste tas. De sociala riskfaktorerna samt marknadsriskerna presenteras jämväl för en bättre helhetsbild av faktorer som påverkar en individ. Den finska historien analyseras också för att få en större förståelse för hur den makroekonomiska historien har påverkat den finska befolkningens riskpsykologi och hur det har påverkat finländarnas investeringstrender. Detta ger grunden för min undersökning i riskprofilering av finländare i södra Finland.

I metodikdelen klargörs vilken metod som användes för insamlandet av sampeldata och behandlingen av den. Analyskapitlet beskriver de uträkningar och statistiska slutsatser som dragits och de viktigaste numerära resultaten från undersökningen presenteras.

Till sist diskuteras de resultat som undersökningen har gett och vad det innebär för den finansiella sektorn i framtiden. Undersökningens validitet och tillförlitlighet presenteras också i samband med diskussionsdelen av arbetet. Det är viktigt för vidareforskning att undersökningen görs objektivt och trovärdigt med ett förlitbart sampel.

2 METODIK

En kvantitativ undersökningsmodell är bäst lämpad när statistiska, matematiska eller annan sorts numerärdata skall undersökas och analyseras. Med en kvantitativ undersökningsmodell går det lättare att hitta samband och trender mellan olika variabler än om en kvalitativmetod skulle användas. En undersökning med kvantitativ grund gör det lättare att jämföra svar med tidigare undersökningar och för andra att forska vidare inom samma ämne. Analysen av svaren kommer att vara standardiserade och objektiva utan egna subjektiva variabler involverande, som gör undersökningen trovärdig. Omedveten subjektiv tolkning minimeras också genom statistisk analys. Fördomar om samplets resultat kan göra att tolkningen av svaren blir förvrängda. (Bhatia 2018)

En kvantitativ undersökningsmodell kan göras på en mängd olika sätt. I denna undersökning användas en enkätundersökning som grund. Det går att samla in standardiserad data från varje individ i samplet för att sen pålitligt kunna göra statistiska analyser av de olika svaren. En kvalitativ undersökningsmodell skulle också fungera som undersökningsmetod, men en kvantitativ metod är överlägsen i ett arbete inom riskprofils korrelations analys, med tidigare stycke som motivation. Undersökningsmetoden möjliggör en sampling som presenterar populationen på ett pålitligt sätt. (University of Southern California Libraries 2019)

Den använda enkäten är en så kallad korrelationsbaserad enkät. Den är uppdelad i demografiska och investeringsbaserade frågor som ger data för korrelationsanalyser (Bryman och Bell 2011 s.11). Båda forskningsfrågorna i undersökningen är korrelationsrelaterade och undersöker ifall de demografiska faktorerna påverkar investerarens riskprofil.

För att kunna mäta statistiska variabler som medeltal, standardavvikelse och normal distribuering behövs data som är pålitlig och som kan förvandlas till mätbara variabler (Martin och Bridgmon 2012 s.3). Genom att omvandla svaren till jämförbara variabler går det att mäta en korrelationsfaktor mellan variablerna. Därför är enkäten uppbyggd på ett sätt så att svaren går att omvandlas till variabler som kan mätas på samma skalor och analyseras likvärdigt. Genom att omvandla enkätsvaren till mätbara variabler kommer det att vara möjligt att analysera samplet med samma metoder för båda forskningsfrågorna. Det går också att jämföra skillnaderna i de demografiska variabelernas påverkan på samplets riskprofilsresultat.

2.1 Urval

För att få en uppfattning på hur de olika åldersgrupperna skiljer sig från varandra har populationen, det vill säga individer bosatta inom huvudstadsregionen, delats in i tre huvudgrupper. Grupperna är indelade på följande vis: 18–30, 31–60, >60 år. Gruppindelning har gjorts med tanke på gruppens livssituation. Personer i åldern 18–30 har just börjat sitt yrkesliv och inleder ett eget familjeliv under detta intervall. I åldersgruppen 31–60 år är individerna mer erfarna och har troligtvis redan engagerat sig i större risktagande möjligtvis med allvarigare konsekvenser än den tidigare nämnda gruppen. Den sista gruppen är vald att vara de som är äldre än 60 år. Denna grupp har sin bakgrund i ett Finland i krig eller ifrån uppbyggnadsfasen efter det. Finland har en åldrande befolkning och medelåldern i Finland ökar jämt, detta är också varför >60år gruppen analyseras som en enhetlig grupp. I och med att ålder används som grundvariabel för undersökningen kommer samplingen att vara stratifierad. Skillnaden mellan en vanlig slumpmässig sampling när alla i populationen har lika stor möjlighet att bli vald och en stratifierad sampling är att i en stratifierad sampling delas samplen in i förbestämda grupper som är ömsesidigt exklusiva. Det individuella samplet kan ej tillhöra två grupper samtidigt (Stephanie 2015).

På alla andra plan är samplingen gjord på samma grunder för hela populationen. I denna undersökning är grupperna de tre olika åldersgrupperna. Den fysiska samplingen gick av stapeln runt om i huvudstadsregionen i Finland för att samla in enkätsvar från diverse grupper. Enkäten består av en kombination av Charles Schwabs riskprofilsenkät och två tillfogade demografiska frågor för att få in ålders- samt utbildningsvariablerna för forskningen. En beskrivning på vad enkäten handlar om presenteras i början av enkäten, så att personer som inte passar in i populationen inte svarar på enkäten i onödan. Inga andra kriterier är lagda på respondenterna än att de måste vara myndiga och bo inom huvudstadsregionen. Målet för samplingen var hundra svar ($n=100$). Med ett bredare och ett större sampel höjs sannolikheten att samplets resultat kan speglas tillbaka på populationen med en lägre felmarginal. (Littler 2019)

2.2 Tillförlitlighet

I undersökning fungerar enkäten som en strukturerad intervju utan intervjuare. Det är väsentligt att frågorna i enkäten är lätt förstådda, relevanta och bra formulerade. Enkäten måste vara noggrant skapad och passligt lång, detta förbättrar validiteten på svaren. Om enkäten innehåller dåligt formulerade, olämpliga eller naiva frågor kommer enkäten inte fungera som ett bra underlag för en pålitlig datainsamling. För att kunna säkerställa svarens pålitlighet skall svaren jämföras med liknande undersökningar för att iaktta om de innehåller samma sorts mönster och trender. (Denscombe 2010:141 ff.)

Ett flertal riskprofilenkäter har undersökts som grund för detta arbete. Undersökningen genomfördes till slut med en existerande riskprofilenkät, innehållande några demografiska modifieringar. Riskprofilenkäterna som undersöktes var från diverse banker, finansinstitut och pensionsfonder. Genom att använda en existerande och verifierad riskprofilenkät som grund för undersökningen minskas risken för bristfällig sampling. Det gör också att existerande skalor kan användas för att analysera materialet på ett mer pålitligt sätt än om en oprövad och ny enkät skulle skapas. Valet för enkäten föll på finansbolagets Charles Schwabs riskprofilenkät (Charles Schwab 2017). Charles Schwabs investerings riskprofilenkät fungerar som ett redskap för deras egna kunder för att få en uppfattning av vilka investeringsmöjligheter kunderna har att allokera sitt investeringskapital i. Detta finansbolag är grundat 1971 och är en av de största investeringsbankerna i världen med ett marknadsvärde på 44.5 miljarder dollar (Macrotrends.net). Banken har ett intresse att göra vinst med sina kunder som investerar genom banken.

Finansbolaget Charles Schwab är av den magnituden att de har möjligheten att erbjuda alla slags investeringsmöjligheter som investerare kan vara intresserad av. Detta fungerar som en grundsäkerhet för att enkäten inte är partisk gentemot någon investeringstyp. Charles Schwab har dessutom möjligheten att erbjuda alla traditionella investeringsmöjligheter över hela världen. Enkäten har en skala som är uppdelad i två delområden som sedan kombineras och kan analyseras skilt eller som en helhet. Delområdena är tidsram och risktolerans. En två dimensionell skala ger möjligheten att analysera profilen från fler synvinklar. Skalan går att omvandla till en skala från 1–5 som ger möjligheten att jämföra svaren med andra finansinstituts svar. I detta arbete översatts enkäten och som tidigare nämnt tillades ett par demografiska frågor för att en korrelationsanalys kunde göras.

Originalenkäten från Charles Schwab hittas i källhänvisningen medan de översatta versionerna med de tillagda demografiska frågorna hittas i bilagan. Enkäten översattes både till svenska och finska för att majoriteten av huvudstadsregionens befolkning skulle ha möjlighet att svara på enkäten. (Charles Schwab 2018)

3 TEORI

3.1 Riskpsykologi

3.1.1 Biologiska påverkan

Jean-Pascal Assailly beskriver konceptet risk som en kombination av två motsatta krafter i människans naturliga tankesätt. Den första är den rationella tanken, kunskapen om sannolikheten om vad ett val kommer att leda till. Den motsatta tanken är den emotionella responsen, förståelsen på vilka följder valet kan hämta med sig. Människan använder sig konstant av båda sätten för att analysera situationer, men balansen mellan de olika responsen vid ett beslutstillfälle beror på individens personlighet. Vissa har ett starkare emotionellt sätt att se på saker medan andra har lätt att ta ett steg tillbaka och granska situationen objektivt. (Assailly 2009)

Riskpsykologins grunder bygger på att förstå hur den underliggande mentala processen påverkar individens riskbedömning och risktagande. Detta hjälper individen att göra rätt sorts val när en risksituation uppenbarar sig (Heires 2017). Enligt Hersh Shefrin har psykologi troligtvis spelat en större roll än någon trott i de största kriserna inom finanssektorn. Han argumenterar att varenda allvarlig katastrof som skett under de senaste 15 åren har människans misstolkning av risken varit den underliggande faktorn för katastrofen. Varenda finansiell kollaps i världen som skådats har rötter i misstolkade risker (Shefrin 2017). Redan år 33 e.v.t. misstolkades affärsrisker i Romarriket som ledde till den första registrerade deflationen i människans historia (Bryan Taylor 2013).

Människan är undermedvetet påverkad av evolutionen och dess påverkan på människans risktolkning. Det finns många sätt att reagera som är vardagliga ännu idag som har rötter i tidig evolution. "Fight and Flight" på svenska "slåss eller fly" impulsen finns med människan som ett minne från en mer primitiv tid. I hektiska situationer när viktiga och stressfyllda beslut skall göras har människan en tendens att gå in i ett kristillstånd. Pulsen höjs, andningen fördjupas och blodflödet till hjärnan minskas vilket resulterar i ett sämre rationellt tänkande. Detta leder i sin tur till sämre val. Tendensen att hålla fast vid beslut vare sig de är positiva eller negativa är ett exempel på hur en stressfull situation hindrar människan att tänka rationellt och objektivt. En riskprofil kan då används som en karta för

att hitta rätt alternativ i en stressig situation då ett investeringsval måste göras. (Heires 2017)

3.1.2 Samhällets påverkan

Under de senaste 50 åren har världen genomgått en ny revolution som fört civilisationen in i en ny era, oftast kallad informationseran. Startskottet för revolutionen skede under 1970-talet. Globalisering av företag blev allt vanligare som ökade konkurrensen som i sin tur indirekt ökade hastigheten på teknologiska innovationer. Företag och individers kommunikation var tvungna att ständigt förbättras och effektiveras för att hållas med i samma takt som konkurrenterna. Insamling, bearbetning och lagring av data blev allt enklare och datorer användes aktivt för att underlätta datahanteringen och arkivering av data.

Redan för femtio år sedan fick massmedian sitt fäste som informationskälla. Detta har medfört att befolkningen börjat följa med nyheter gällande ekonomi, politik och kultur allt aktivare. Den subjektiva verkligheten byggs upp med den information som massmedierna utsätter människorna för. Egna observationer blir mindre betydelsefulla och den stora bilden av vad som händer i världen blir allt mera intressant och relevant. Arbetsmarknaden är inne för en stor förändring inom de kommande decennierna. I stället för långa anställningsperioder blir det allt vanligare med projektjobb och deltidsanställningar. Allt skiftar mot ett mer öppet samhälle var individen måste vara flexibel. Kravet finns att ändra på sina levnadsvanor och absorbera ännu mer information för att ha en möjlighet att ta framsteg i det snabbt växande informationssamhälle (Dahlström 1999).

År 2010 innehöll den totala datasfären 2 zettabytes (1 zettabyte = 1 billion gigabytes= 10^{21}) av data. Medan prognosen för 2019 ligger på 41 zettabytes och det spekuleras att data sfären skulle öka exponentiellt ända upp till 175 zettabytes år 2025 (Holst 2019). I och med ett samhälle som snurrar runt insamling och spridning av information uppkommer också svårigheter. Hur skall man skilja på trovärdig information och falsk information? Vem kan man i överhuvudtaget lita på mera? Missvisande information uppkommer med allt högre frekvens och genom alla möjliga kanaler; tidningsartiklar, tv-sändningar, dokumentärer, radio, internetforum för att nämna några.

Före presidentvalet i U.S.A år 2016 gjordes det en undersökning som studerade påverkan av så kallade "fake news", falska nyheter. Nästan två tredjedelar (64%) av

respondenterna (totalt 1002 respondenter) rapporterade att de har blivit grundligt påverkade av falska nyheter och sammanlagt 88% känner sig på något sätt påverkade av falska nyheter. 23% av respondenterna medgav att det i något sammanhang medvetet har delat vidare falsk information antingen via sociala medier eller fysiskt genom vänner (Barthel 2016).

Företag använder sig av samma taktik för att få ett övertag gentemot sina konkurrenter. Företag delar gärna nyheter gällande sina produkter, sina etiska riktlinjer, investeringar i miljövänligare bearbetningsmetoder och andra positiva nyheter som kan anknytas till företagets verksamhet. Det globala företaget Royal Dutch Shell inom olje- och energibranschen påstod sig investera 10 miljarder dollar i att pumpa ut sandblandad olja från kanadensiska markområden. En åtgärd med syfte att bidra till en mera hållbar utveckling. Sanningen är att den totala förbrukningen av energi för att pumpa upp och raffinera den sandblandad oljan kräver tre till tio gånger så mycket energianvändning jämfört med om vanlig råolja skulle pumpas upp ur jorden och raffineras (Pearce 2008).

I ett annat fall i september 2018 blev Finlands tredje största bank, Danske bank (Finlands Bank 2019), fast för penningtvätt av över 200 miljarder euro genom deras estniska enhet. En av de största pengatvätt skandalen i Europa på de senaste decenniet (Brännare och Kuukkanen 2018).

När både individer och företag sprider halvsanningar är det svårt att bygga upp en trovärdig bild på vem som talar sanning och vem som ljugar för eget gynnande. Riskbedömning i en värld med falsk information kräver en större noggrannhet för att inte riskerna misstolkas och bedöms fel. Desto mer förfalskad information som blir inräknad i en riskbedömning desto större blir sannolikheten att investeringen kommer att medföra kort- och långvariga ekonomiska konsekvenser både på individnivå och på en samhälls nivå. Brasilien ligger i en situation var ekonomin håller på att rasa och samhället inte mera litar på sitt lands styre; inte på presidenten och inte heller på beslutsfattande i de statligt ägda företag som har en betydande marknadsandel i landet. Detta har resulterat i en ekonomiskt negativ spiral i landet. Att riskbedöma en aktie på den Brasilianska börsen är betydligt svårare än att riskbedöma en finsk aktie (Gallas & Palumbo 2019).

Som individ blir människan påverkade av andra människors ställningstagande och val. Människan har en tendens att vilja passa in med resten av samhället och kräver konstant

bekräftelse på detta av sina medmänniskor. I en undersökning gjord av Knoll, Magis-Weinberg, Speekenbrink och Blakemore utvärderade de hur informationen från en grupp av människor som riskbedömt en situation påverkar riskbedömningen hos en enskild individ som skall riskbedöma exakt samma risksituation. Undersökningen gick ut på att riskbedöma ett vardagligt riskscenario på en skala från inte farligt till mycket farligt. Scenariot i testet var att gå över vägen när trafikljuset för fotgängarna visar rött. När individen svarat på frågan visas ett resultat från en slumpmässigt vald grupp som gjort samma test. Sedan skall samma individ värdera samma risksituation på nytt. Slutsatsen för undersökningen blev att alla individer blir påverkade av den större gruppens riskbedömning. Det kom dock fram att desto äldre individen var desto mindre påverkade gruppens riskbedömning individens bedömning av samma risk. Undersökningen kom därtill fram till att yngre generationer har ett större behov att tycka samma som den större gruppen. Det uppkommer ingen skillnad om deras åsikt jämförs med äldre eller den åldersgrupp de själv tillhör. Denna undersökning bevisar att det lätt kan bli missstolkningar i riskbedömningar gällande finansiella investeringar på grund av andra gruppers starka åsikter om investeringar. (Weinberg, Speekenbrink och Blakemore 2015)

3.2 Risk som ett koncept inom finans

Affärsrisk, likviditetsrisk, inflationsrisk, ränterisk och volatilitets risk är bland de viktigaste riskerna att diskutera inom finansmarknaden. I följande kapitel presenteras riskerna och deras karaktärer. Riskerna bör tas på allvar och analyseras objektivt. I grund och botten är risken utkommandet av de önskade resultatet inte uppnås. Om inte investeringen möter det önskade utkommandet beror det på en misskalkylering i riskanalysen har uppkommit.

De fem riskerna som presenteras hör till de centrala riskerna när finansiella investeringar görs. Alla risker bör tas i beaktande när investeringar görs för att minimera felberäkningar och förluster. Delområdes riskerna som tas upp är de mest fundamentala riskerna inom finansiella investeringar. De fem riskerna är inte endimensionella utan innehåller flera indirekta risker som gör att alla huvudriskerna blir mer komplicerade att beräkna och analysera. (Sraders 2019)

3.2.1 Affärsrisk

Genom att köpa en aktie på börsen blir kunden en delägare av företaget i fråga, medan genom att köpa en obligation lånar du ut pengar till ett företag. Båda köpen gör att pengarna som investerats blir direkt bundna till företagets framgång. För att få en positiv avkastning på investeringen krävs det att företaget hålls konkurrenskraftiga och relevanta. Om en drastisk felbedömning på företagets framgångs möjligheter har gjorts, kommer en förlust bli realitet. (Investor.gov)

Genom att analysera vad för sorts risker företag måste analysera, blir riskbedömning allt mer komplext. Allt från konkurrensrisk, produktionsrisker, kundrisker, innovationsrisker osv. Listan blir lång ifall alla möjliga risker räknas upp. Att bedöma riskernas tyngd är omöjlig att beräkna med full säkerhet. Detta gör det betydligt svårare för den potentiella investeraren att analysera ett företags ställning på marknaden och göra felfria investeringar. En kalkylerad riskbedömning där alla risker vägs rätt är svår att göra från ett individuellt perspektiv. (Investor.gov)

Som motvikt mot alla risker brukar företag oftast ha likvida betalningsmedel som aktier eller fondportfolion undansatta som försäkring mot felbedömningar i riskkalkyleringen. Detta ger investerare en försäkran på att företaget insett ett behov att förstärka sin säkerhet på marknaden. Från investerarens sida är det lättare att göra riskbedömningen med hjälp av att analysera företagets finansiella rapporter och granska företagets nyckeltal för att göra en riskanalys som grund för en potentiell investering. (Wilkinson 2013)

3.2.2 Likviditetsrisk

Likviditetsrisk för en investerare är risken att inte kunna köpa eller sälja sina investeringar effektivt när de lämpligast för investeraren (Investor.gov). Detta berör svårsålda investeringar eller investeringar gjorda på små marknader med fåtal investerare. Fastigheter räknas oftast till svårt likvida investeringar eftersom det oftast tar lång tid att få dem sålda. Aktier i sin tur har hög likviditet på grund av den aktiva börsmarknaden och de relativt låga priserna jämfört med bostäder. (Reality mogul 2019). Från ett företagsekonomiskt perspektiv är likviditet ett sätt att bevisa hur snabbt och lätt ett företag kan betala bort skulder och hålla verksamheten rullande fast en intern eller extern kris skulle falla över företaget (SAS Institute 2019). För investeraren är det viktigt att förstå sig på likvida risker. De bör inse att investeringar på mindre likvida marknader kan medföra ett måste

på att sälja sina investeringar med en förlust på grund av en för liten marknad. Ett annat alternativ är att vänta en längre tid på att hitta den rätta köparen för investeringen. Svårt likvida investeringar brukas oftast göras med ett längre tidsperspektiv så investeringarna har tid att stiga i värde innan investeraren kan sälja bort investeringen med en real vinst (Reality mogul 2019).

3.2.3 Inflationsrisk

Definitionen på inflation är följande: ökning av priser på produkter och tjänster med en minskad köpkraft med valutan i fråga. Ett av de vanligaste inflationsmåten som används inom inflationsberäkningar är kundprisinflation. Den mäter förändringen av köpkraften hos individen över en längre tid. Ett grund år utsätts och ett index uträknas utifrån det som ger möjligheten att analysera realvärdet på köpkraften av valutan (Office for national statistics 2019). Inom EU har inflationen på euron hållit sig under 2% under de senaste fem åren. Detta betyder att realvärdet på euron under denna tid har tappat den ackumulerande procenten i köpkraft. Inflationsprocenten är alltid räknad som en ökning eller minskning på det förra årets inflationsnivå (Plecher 2019).

När en investering görs bör inflationen räknas med som en del av riskanalysen. Om inte investeringarna ökar med 2% årligen görs ingen real vinst. Inflationen makulerar vinsten. Inflation bör tas seriöst, investeringar i länder med fluktuerande ekonomi kan inflationen bli högre än vinsten gjord. En investering i Ryssland gjord 2015 när köpkraft indexet låg på +15,55% jämfört med året innan, minskade realvärdet av investeringen på grund av den höga inflationen (Inflation.eu 2019).

Inflationsrisk uppkommer också när en individ investerar pengar på sparkonto. Svea ekonomi lovar ut en sparränta på 0,75%-1,05% på insatta pengar på obegränsad tid (Compricer 2019). Finlands inflationsnivå låg på 1,08% år 2018 (Worlddata.info 2019). Genom att spara pengar på Svea ekonomi tappar kapitalet sitt realvärde i längden och resulterar i en ogynnsam investering. Om inflationen överskrider räntan kommer den reala köpkraften att vara mindre fast en större numerär summa syns på Svea ekonomisparkonto.

3.2.4 Ränterisk

Ränterisk tas oftast upp vid investeringar i räntefonder eller när andra investeringar som är räntebundna diskuteras. Bank och finansinstitut är de största aktörerna på räntemarknaden. Genom att låna ut kapital till privatinvesterare med ränta ger bankerna möjligheten till investerarna att investera och möjliggöra en vinst så länge den procentuella vinsten överskrider räntan. För stora lån som inte privatinvesterare har möjlighet att betala tillbaka kan resultera i konkurs för båda parterna. Kredittagare bör känna till räntans inverkan på den totala summan som skall betalas tillbaka till långivaren. Om inte ränterisken tas på allvar kan resultatet bli att allt flera lån inte blir tillbaka betalda. I värsta fall blir detta början på en lågkonjunktur. (Kumar 2014)

3.2.5 Volatilitetsrisk

Volatilitetsrisk diskuteras oftast i samband med börsen eller när andra volatila marknader är på tapeten. För en investerare fluktuerar börskurserna snabbare och oftare än inom någon annan av de traditionella investeringsmöjligheterna. Priserna på aktier fluktuerar ständigt. Fast ett företags aktie skulle sjunka drastiskt betyder det inte att företaget i fråga håller på att gå under. Som exempel gör stora företag i medeltal ett negativt resultat vart tredje år (Investor.gov). Priset på en aktie fluktuerar som regel på grund av marknadens tillgång och efterfråga, men andra faktorer påverkar också priset. Teoretiskt uträknade vinster, attityd och förväntan hör till de mest inflytande faktorerna (Desjardins). För en investerare är det viktigt att följa volatilitetstrenderna hos ett företag för att förstå vad som är normala svängningar och vilka svängningar som är orsakade av allvarligare orsaker som produktionsfel. Genom att hålla sig uppdaterad och inläst minskar risken att förlora på grund av volatilitetsrisker (Lyn Alden 2019).

3.3 Finländarnas investeringstrender och riskprofiler

I de tidigare styckena har de olika riskfaktorerna presenterats som påverkar en investerare när ett investeringsbeslut skall fattas och vilka risker marknaden för med sig. För att kunna förstå varför Finlands befolknings riskprofil ser ut som den gör bör den finska

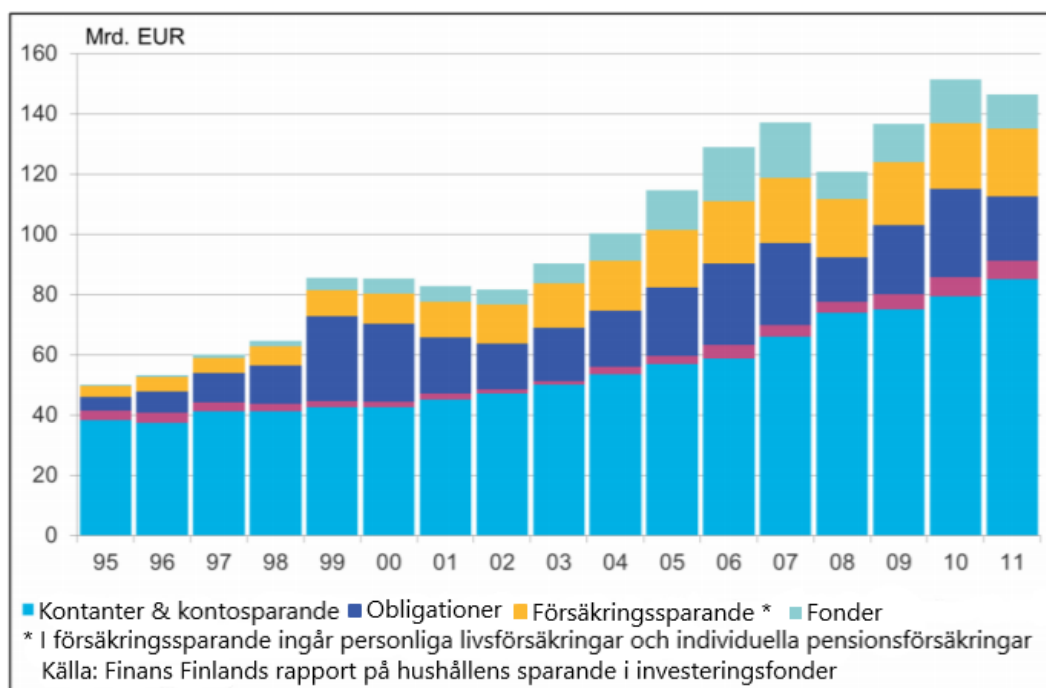
finanshistorian analyseras närmare. En utredning på hur finländarna traditionellt har investerat och hur investeringarna har påverkat befolkningens riskprofiler i nuläget kommer också presenteras i följande stycke.

2013 har Juha Toivonen gjort en grundlig undersökning på finländarnas investeringstrender var han presenterar relevant information om investeringshistoria och privatinvesteringarna som finländaren investerat i.

För att förstå hur privatpersonernas investeringstrender påverkas av marknaden, undersöks Finland ekonomiska utveckling under de senaste 40 åren. En traditionell metod är att granska bruttonationalprodukten (BNP) för landet och granska hur produktionsaktiviteten skiftar från år till år. Genom att utnyttja prisindex för perioderna går det att jämföra resultaten med varandra oberoende av år (Nationalencyklopedin 2020).

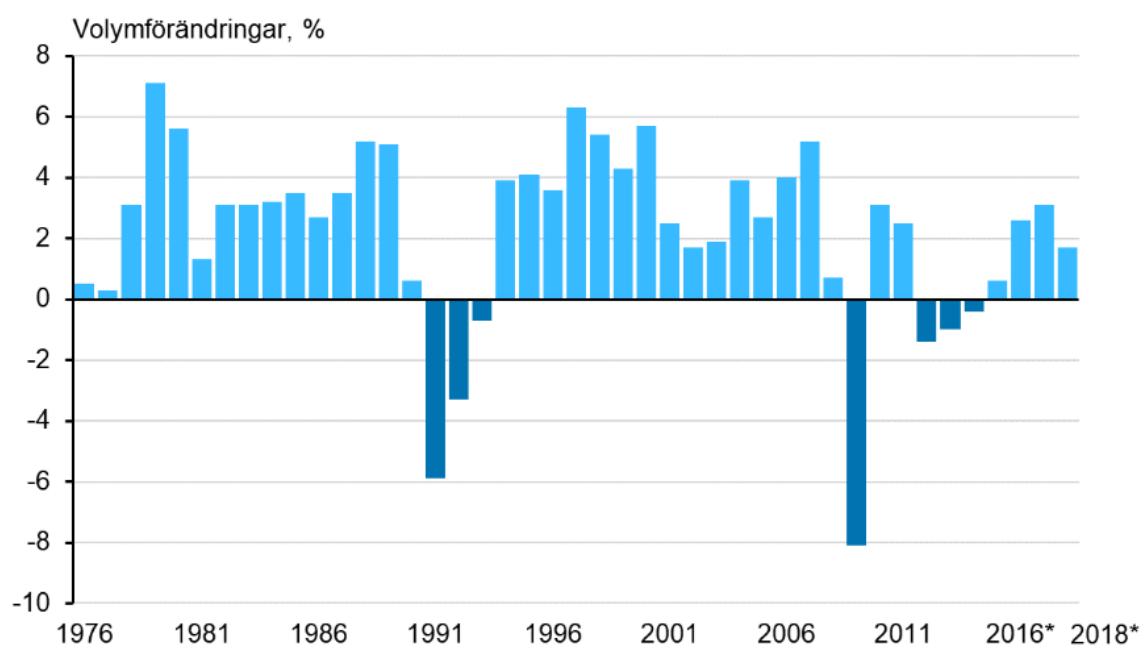
För att få en tydligare bild på hur Finlands bruttonationalprodukt har förändrats genom åren används istället en djupare BNP analys som mäter den procentuella skillnaden i bruttonationalproduktvolymen. Genom denna metod kan förändringen i produktion mätas med samma skala oberoende på år. Den procentuella skillnaden ger en indikation på hur mycket mer eller mindre som producerats jämfört med året innan. Om resultatet är högre än förra årets resultat har mängden arbetskraft i landet i regel höjts. Om mera arbetskraft används höjs också den totala lönen som betalas ut, som i sin tur ger mera möjligheter till privatpersonliga investeringar på börsen, bostadsmarknaden eller någon annan slags investering. Det motsatta händer om volymen på produktionen sjunker. Det är viktigt att förstå att det finns faktorer som kan påverka BNP på ett positivt sätt utan att öka arbetsplatser. Ett relevant fenomen är introduktion av robotar inom diverse industrier som höjer produktionen men minskar på arbetsplatser. Robotar och artificiell intelligens kommer att bli allt mera influerande faktorer ju längre fram i tiden mänskligheten kommer (Blanchard 2017).

I figur 1 kan två tydliga ekonomiska depressioner skådas som har påverkat Finland de senaste årtiondena. När figur 1 och figur 2 jämförs går det att konstatera att bruttonationalproduktvolymen har påverkat befolkningens investeringstrender.

Figur 1 - Den totala mängden pengar investerat av privat personer i Finland 1995–2011 (Finanssiala 2012)

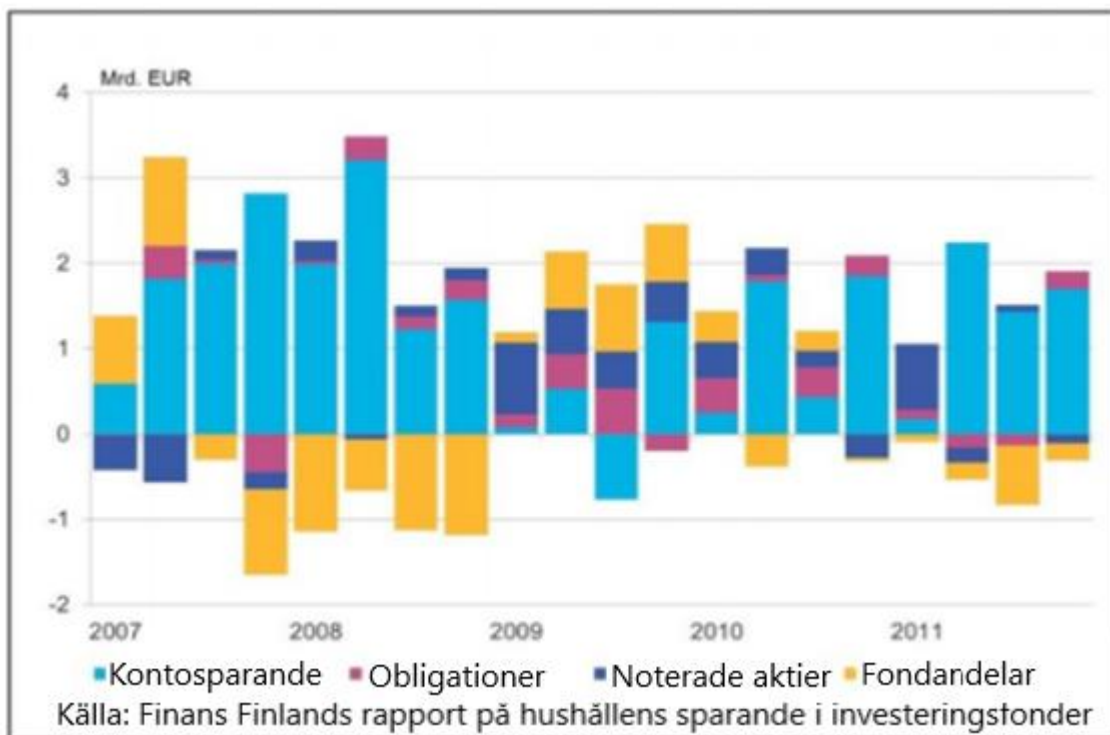
Som ett typexempel kan vi se att aktieandelen av den totala mängden investerat åren 1999 och 2000 är betydligt högre än under de andra åren. När borskraschen skede i början av 2000-talet ses en drastisk minskning i börsinvestering medan investeringar i försäkrings-sparande ökat, som ett tecken på flera osäkra investerare (McCullough 2018).

Figur 2 - Den procentuella förändringen i BNP volymen för Finland 1976–2018* (Statistikcentralen 2019)

Toivonen beskriver i sin undersökning att finländarna alltid har haft en tendens att spara på sitt kapital fast det skulle ha möjlighet att investera i något som kunde innebära en högre vinst. 35% av invånarna medger att de har kapital som skulle kunna investeras. Det totala tillgänglig investeringsbeloppet för privata investeringar är beräknat att vara runt 60 miljarder euro. Detta är dock mycket svårt att beräkna den totala summan av överloppskapital som finns efter att nödvändiga kostnader räknats bort. Fast en stor del av det lösa kapitalet ligger på brukskonton har finländaren ändå blivit mer medvetna om de olika investeringsmöjligheter och har småningom börjat investera mera aktivt. Största delen av det finländska privatkapitalet är ändå fortsättningsvis insatt på diverse bankkonton. I figur 3 ses förändringarna i investeringarna från år till år. Återigen bevisas det att finländarna tar det säkra för det osäkra.

När finanskrisen slog till 2007 ses en drastisk höjning i pengar på brukskonton. Detta kan förklaras med större misstro av börsen av finländarna. (Toivonen 2013)

Figur 3 - Finländarnas investerings rörelse 2007–2011 (Finanssiala 2012)

Med detta som grund för den historiska delen av undersökningen kommer det finska riskprofilen jämföras med de tidigare historiska resultaten. För att förstå hur en riskprofil kan

användas för att förutspå den ekonomiska framtiden för Finland och investeringstrender hos befolkningen måste riskprofilens element vara förstådda.

3.4 Riskprofilens element

3.4.1 Bakgrund

Risk är ett av de fundamentala elementen när en investering skall göras. Det är inte bara investeringen som måste riskanalyseras. En riskanalys på investeraren bör göras för att få fram vilka sorts investeringar som skulle vara bäst passande för individen i fråga. Riskanalysen på investeraren görs genom en investerings riskprofil. Tre huvudsakliga element kalkyleras ihop för att få ut vilken sorts riskprofil individen tillhör. Denna information hjälper att välja rätt sorts investering till individen i fråga.

Krävd risk: Den krävda risken som behövs ta för att personen skall kunna nå det mål som är utsatt.

Riskkapacitet: Den totala mängden på kapital som personen är färdig att förlora.

Risktolerans: Nivån av risk som personen känner sig bekväm att ta.

Det är viktigt att förstå att alla människor lever i olika livssituationer som påverkar personens subjektiva syn på risk. I olika riskprofilenkäter kommer de olika delementen fram på olika sätt, men alla element är alltid närvarande när en riskprofil skapas (Canaccord Genuity 2019).

Figur 4 - Riskprofilens huvudelement (Canaccord Genuity 2019)

När en riskprofil byggs upp för en individ används i regel en enkät som individen skall svara på som bas. Enkäten innehåller frågor om personens demografiska bakgrund, hypotetiska investeringsalternativ som investeraren skall välja mellan och frågor kring subjektiv tolkning på risk och risktagande. Varje fråga ger en viss mängd poäng som summeras i slutet för att sammanfatta den rätta riskprofilen för individen. I bilagan hittas denna

undersöknings riskprofilsenkät som innehåller riskprofilens tre huvudelement som krävs för en riskprofilsanalys.

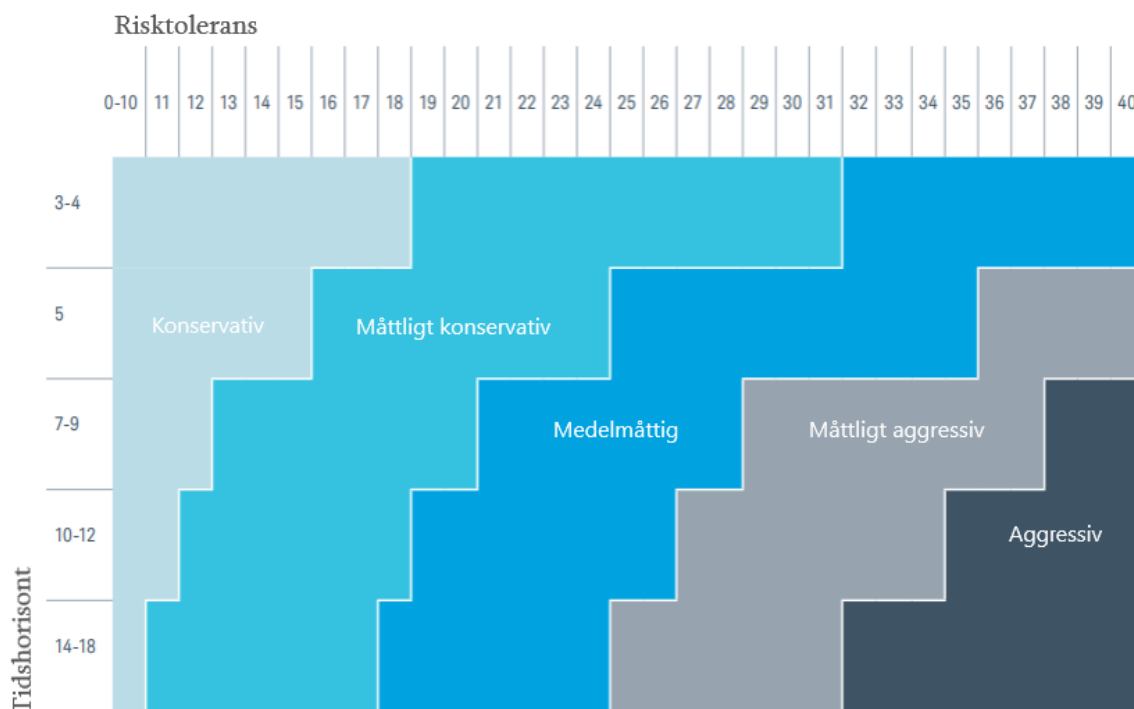
Efter att riskprofilsenkäten är ifylld jämförs den totala mängden poäng på en skala. Poängen och skalorna skiljer sig från varandra beroende på enkät. Oftast används en skala från 1–5 var 1 står för mycket säkra investeringar och 5 står för aggressiva investeringar. Efter att investeraren är medveten om sin riskprofil går den att jämföras med en skala med olika investeringsprodukter som representeras i samma sorts skala. Om de kulminerade poängen resulterar i 1 på skalan för riskprofil är det rekommenderat att investera i säkra investeringar med låg avkastning som till exempel statsobligationer. Om nivån 5 nås kan det passas sig att investera i högt volatila valutor eller på så kallade frimärksaktier. Riskprofiler är ett redskap som kan användas för att få klarhet i situationer var individen inte vet vad hen skall investera i. Det är bara en hänvisning till vad som skulle passa bäst till individen i fråga och ger inget säkert svar på hur bra investeringen kommer att ge den avkastning som väntas. Med en hänvisning på vad som skulle passa individen i fråga hjälper det nya investerare att riskera sitt kapital på ett genomtänkt sätt för att nå det målet som är utsatt. (Spacey 2017)

3.4.2 Charles Schwabs riskprofilsenkät

I denna forskning blev finansbolaget Charles Schwabs enkät grunden för samplingen. Charles Schwabs riskprofilsenkät är uppbyggd med två huvuddelar: tidshorisont och risktolerans. För att få en uppfattning på vilken sorts tidsspektrum investeraren vill jobba med, måste en grundläggande tidshorisont räknas ihop för investeraren. Detta görs genom ett par frågor gällande investeringstider och hur snabbt de inkasserade kapitalet används för andra ändamål än andra investeringar. Tidshorisonten ger en indikation om det är mer lönsamt att investera på säkrare investeringar med mindre risk, vinst och tidsbindning. Enkäten visar i början av ifyllandet ifall en investerare har dåligt tålamod att vänta på att marknaden utvecklas gynnsamt. För denna grupp kan den vara lämpligt att placera majoriteten av investeringskapitalet i låg-risk fondportfolion och etablerade företag på aktiemarknaden.

Investerare som har intresse och tålamod att låta investeringarna mogna hänvisas till att fylla i nästa del av enkäten som tar i beaktande risktolerans. Denna andra del innehåller frågor gällande Canaccord Genuitys tre huvudelement som presenterades i förra kapitlet:

krävd risk, riskkapacitet och risktolerans. När frågorna är besvarade fås ett slutresultat för båda delarna av enkäten och resultatet kan analyseras genom en korstabellskala (Figur 5).

Figur 5 - Charles Schwabs korstabellskala för analys av riskprofil (Charles Schwab 2018)

För investeraren ger riskprofilen en indikation på vilka investeringsmöjligheter som skulle passa individen i fråga. För att validera att både enkäten och skalan från Charles Schwab enkät samt resultatet och råden är tillförlitliga, jämfördes de med två andra källor som hanterar riskprofilering gällande investeringar. (Charles Schwab 2018)

Profile Financial Services Pty Ltd har gjort en undersökning med rubriken ”Investering med profiler” refererande till investeringsriskprofiler. I undersökningen presenteras en skala på hur de tycker att de olika profilerna borde allokera sina investeringar. När allokeringens procenten av kapitalet jämförs kan ett tydligt samband mellan de olika allokeringens rekommendationerna konstateras. Som exempel presenterar Charles Schwab att en medelmåttig investerare borde investera 15% på utrikesinvesteringar medan Profile Financial Services Pty Ltd rekommenderar en nivå på 16%. Skillnaderna är små i alla riskprofilklasser och mönstret för hur investeringarna borde allokeras är konsekvent. (Profile Financial Services Pty Ltd 2013).

Charles Schwabs skala jämfördes också med en skala från Ohio National Financial Services som presenterar en skala med fem kategorier och en korstabellskala uppdelad mellan tidshorisont och risktolerans, på samma sätt som Charles Schwab (Ohio National

Financial Services 2014). På samma sätt fås två olika totala poängsummor som sedan analyseras i en korstabell för konstaterande av riskprofil. På samma vis som i Charles Schwabs riskprofilsenkät rekommenderar det att inte svara på risktolerans frågorna om ett för litet poängantal är insamlat i tidshorisontdelen. Detta validerar än en gång att Charles Schwabs enkät håller internationell standard. I denna enkät antyds inte några egna kontroversiella tankar om investeringar utan håller en konservativ och säker position som investeringsrådgivare. (Björling och de Haan 2016)

4 EMPIRI

I följande kapitel kommer den empiriska delen av undersökningen att presenteras. Undersökningen har gjorts av skribenten och är en kvantitativ undersökning med en underliggande statistisk analys. Undersökningen försöker finna allmänt samband i riskprofilerna, samt hitta samband mellan de olika huvudvariablerna: riskprofil, ålder och utbildningsnivå. Kapitlet kommer att presentera det insamlade samplet och verifiera undersökningens objektivitet, validitet och reliabilitet.

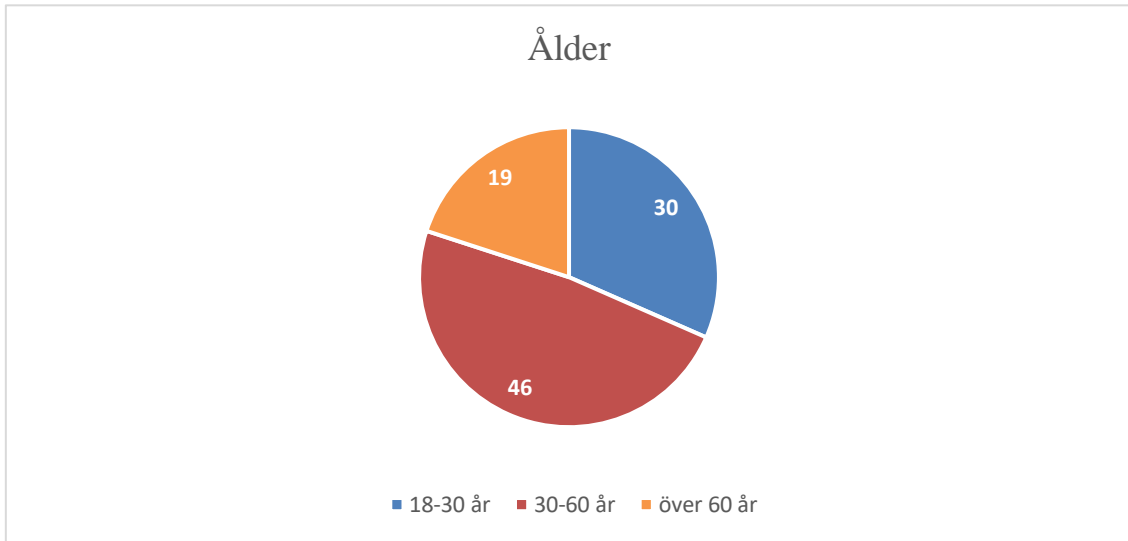
4.1 Bakgrund

Undersökningen genomfördes kvantitativt med en enkät som grund för undersökningen. Den 9.3.2020 började insamlingen av enkäter i kollektivtrafiken, närmare sagt tåg. Den 9.3.2020 samlades 55 enkätsvar in på tågen P, E, och I åt båda riktningarna, in och ut från Helsingfors järnvägsstation. Den 10.3.2020 användes tågen A och U, var 50 svarsblanketter blev besvarade på. Av de insamlade enkäterna var 95 stycken användbara medan 10 stycken inte höll kraven för undersökningen. Svaren på frågorna kommer att presenteras i ordning enligt enkäten (bilagor s. 49). Enkäten är uppbyggd med Charles Schwabs investerings riskprofilsenkät som grund, med ett par modifikationer av skribenten. Frågorna 1–4 består av demografiska frågor, 5–6 har fokus på individens investerings tidsram och fråga 7–10 frågor om risktoleransen. Ett cirkeldiagram presenteras i anslutning till varje fråga för att illustrera skillnaderna i svaren.

4.2 Enkätsvar

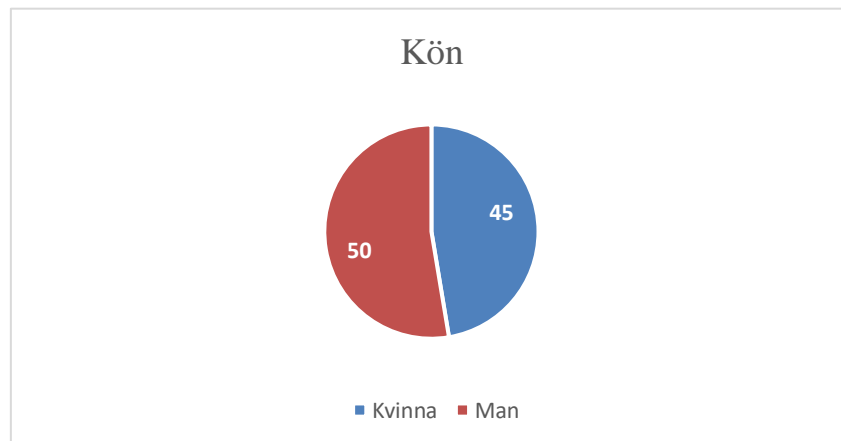
Första frågan i enkäten identifierar respondentens ålder. Ålder är den viktigaste demografiska frågan. En av grundvariablerna i den ena forskningsfrågan är direkt knuten till ålder. Spridningen på respondenternas ålder är till en viss mån påverkad av den upptrampade rädslan för spridningen av viruset Covid-19. Denna situation gjorde det svårare att få kontakt med äldre personer som tillhör den pågående epidemins riskgrupp. En stor del av individerna som tillhörde Covid-19 riskgrupp uppmanades att hålla sig på avstånd för

att minska på sin smittorisk. Medelåldern för hela samplet blev 42,19 år med en median för samplet på exakt 39 år.

Figur 6 - Respondenternas ålder (Fråga 1)

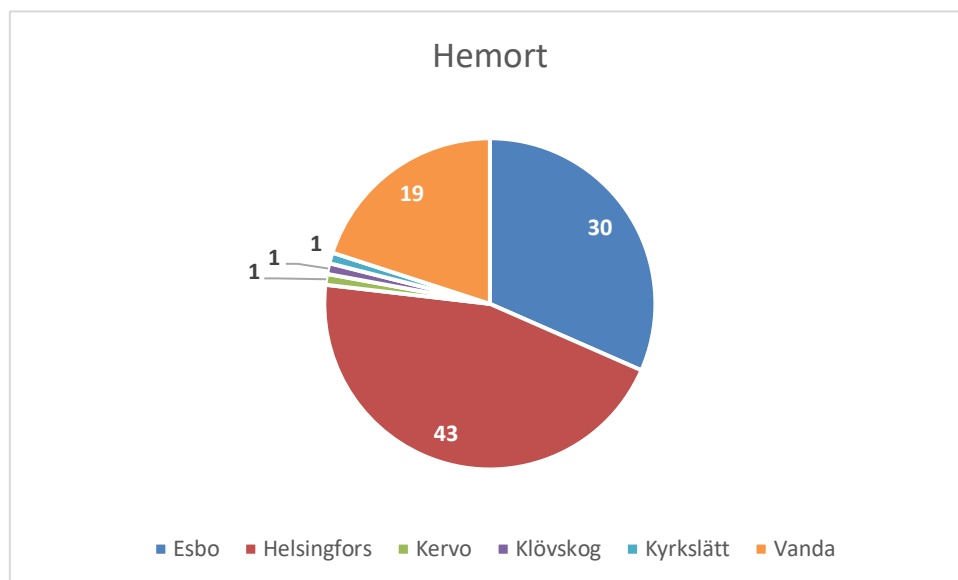
Utgångspunkten i undersökningen var att få ett balanserat sample av kön för att minimera en icke relevant faktor som har möjligheten att förvränga korrelationsanalysen i undersökningen. Denna undersökning tar inte kön i beaktande i någon av analyserna.

Figur 7 - Respondenternas kön (Fråga 2)

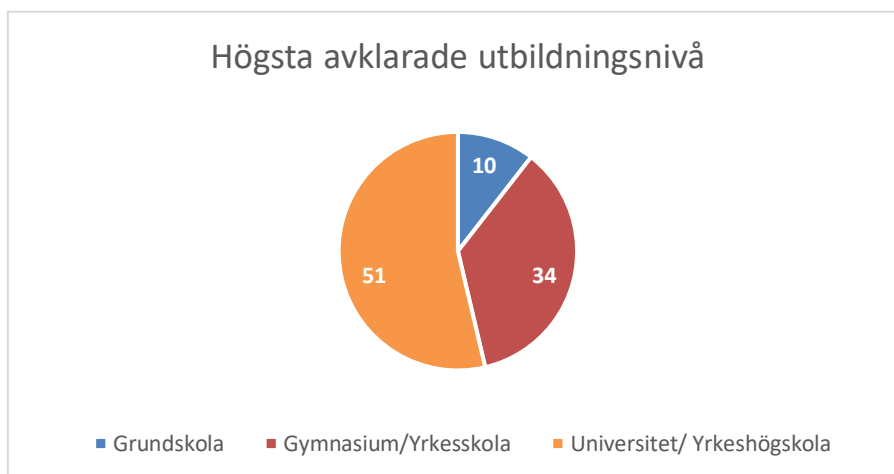
Frågan angående hemort fungerar som en utslagsfråga, så att samplet hålls inom den utsatta geografiska området- huvudstadsregionen. Detta validerar svaren på en geografisk nivå. Undersökningen hade en förväntad majoritet av respondenter kommande från

Helsingfors. Undersökningen gjordes främst i tåg som alla hade åtminstone en station inom Helsingfors. Det är dock viktigt att ta i hänsyn att Helsingfors är stort område med en bred socioekonomisk diversitet. Esbo och Vanda var de andra dominanta orterna i samplet med motsvarande diversitet som i Helsingfors.

Figur 8- Respondenternas hemort (Fråga 3)

Utbildningsnivån hör till en av basvariablerna för undersökningsfrågan gällande korrelation mellan utbildningsnivå och riskprofil. Resultaten jämförs med de totala riskprofilspoängen och samband undersöks. Med 54% högutbildade i samplet, torde resultatet spegla en relativt aggressiv investeringsmodell. Utbildning har i tidigare undersökningar visat korrelera med högre totala insamlade poäng i riskprofilen (Holmberg och Tybring 2012). En korrelationsanalys presenteras närmare i analysdelen, kapitel 5.

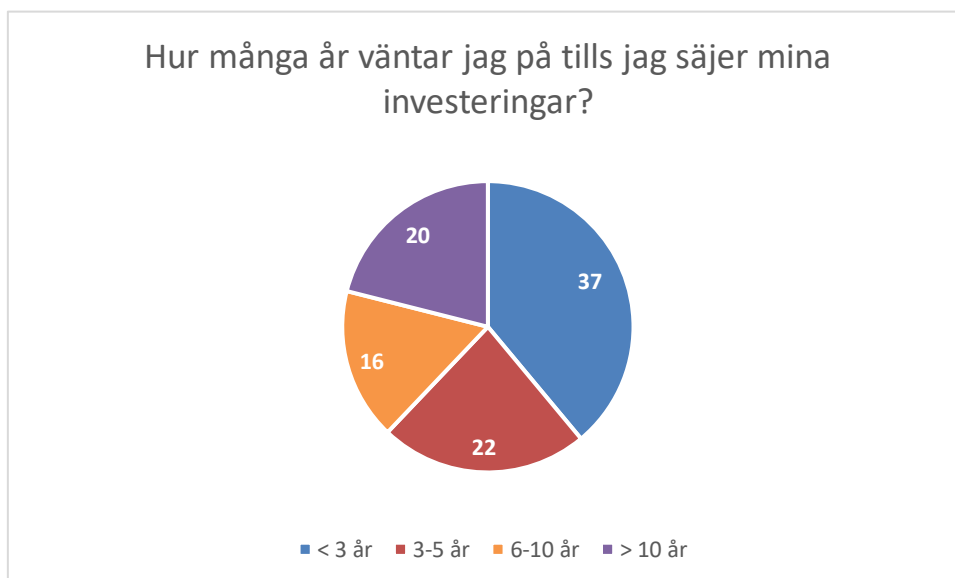

Figur 9 - Respondenternas utbildningsnivå (Fråga 4)

Efter enkätens fyra första frågor fortsätter undersökningen enligt Charles Schwabs riskprofilsenkät. De två första frågorna i den nästa delen (frågorna 5–6) undersöker hurdan tidshorisont investeraren vill jobba med. Är en kortare tidsperiod mer intressant med snabbare investeringar som inte hinner fluktuera mycket eller är personen mera intresserad att vänta en längre tid för att höja volatiliteten och genom det höja chansen för en högre vinst?

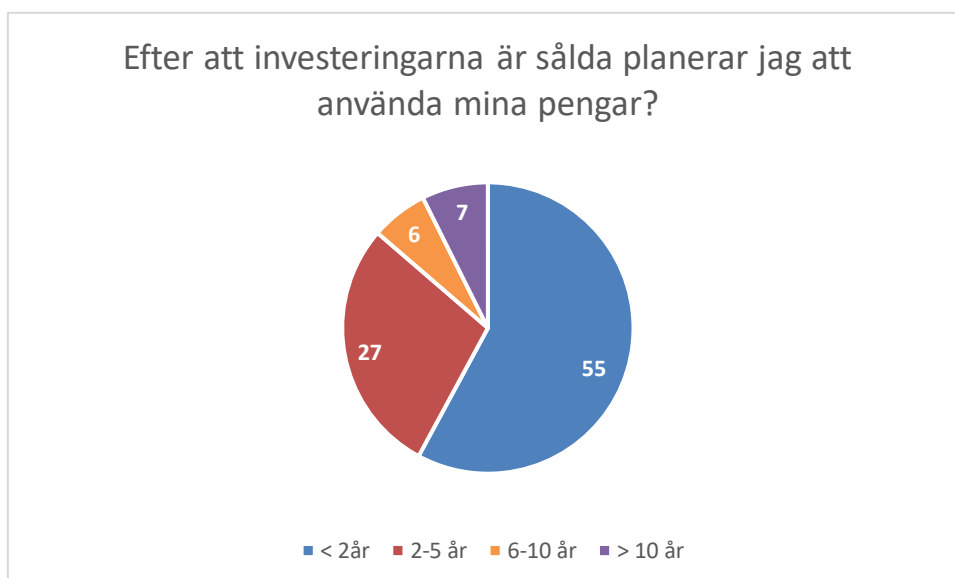
Från och med denna fråga (fråga 5) framåt kommer varje svar ge ett visst poäng som räknas ihop i slutet för att ge en total summa som ger en profil till personen. Med profilen kan investeraren bekanta sig med investeringsmöjligheter som profilen rekommenderar. Hur poängen räknas ihop hittas på Charles Schwabs riskprofilsenkät. När respondenterna svarade hade de inte möjlighet att se poängen, detta var ett medvetet val för att minska de yttre faktorernas påverkan på svaren.

I fråga fem (Figur 10) valde 39% av respondenterna det minst riskabla alternativet; kortare än 3 år. Samplet är mindre riskbenäget än antagandet kunde vara. Holmberg & Tybring har konstaterat ett samband mellan högre riskprofil och utbildning såsom tidigare konstaterats.

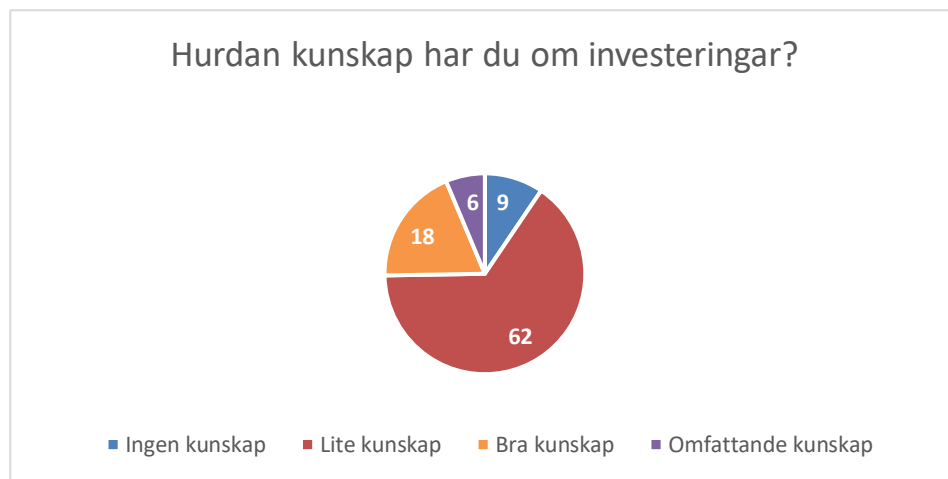
Figur 10 - Respondenternas tidshorisont gällande investeringar (Fråga 5)

Den andra tidsramsomfattande frågan (fråga 6) handlar om hur snabbt pengarna som investerats används till annat än investeringar. Här är resultatet häpnadsväckande. Med en majoritet på 58% av respondenterna svarat: mindre än 2 år. Detta betyder att finländarnas medeltal för poängen insamlade för tidshorisontens är: $4,37 + 1,13 = 5,50$. Med ett medeltal på 5,5 skulle medeltals finländaren få gå vidare till nästa fas i enkäten: risktolerans. Poängen från första och andra delen räknas ihop för ett gemensamt resultat. Om man uppnår under 3 poäng har man för kort tidshorisont för att göra längre investeringsplaner. I detta fall rekommenderas att investera 40% av sitt investeringskapital på låg-risk fondportfolion och 60% på kontantinvesteringar (Charles Schwab 2018).

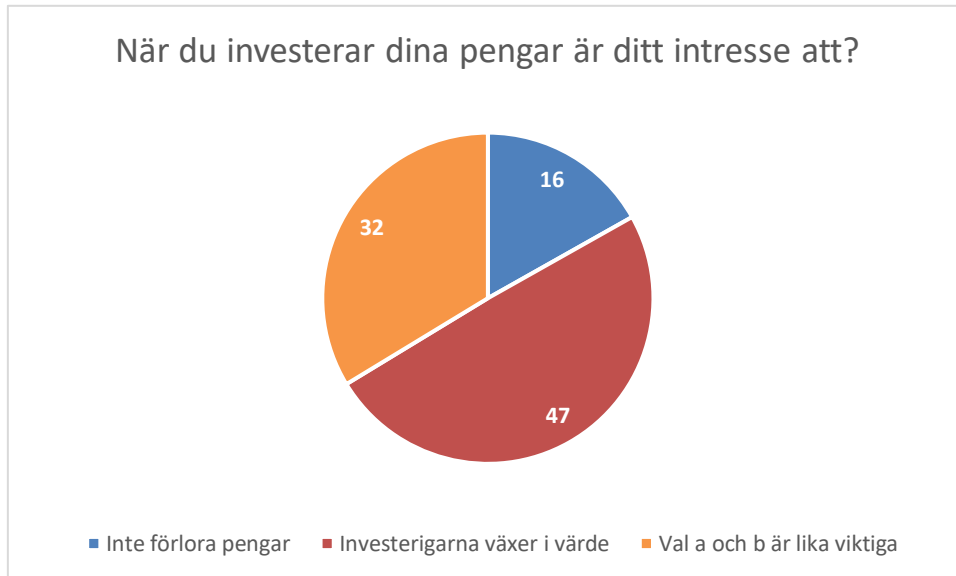
Figur 11 - Respondenternas användning av inkasserat kapital (Fråga 6)

Fråga nummer 7 är den första frågan av nästa delmoment av enkäten; risktolerans. Genom dessa frågor fås en uppfattning på hur insatt en person är i de olika investeringsmöjligheterna. Det ger också en bild på hur investeraren förstår sig på marknadens olika risker. En investerare med betydande kunskap inom privatinvesteringar har möjligheten att investera mer aggressivt. Detta på grund av kunskap om hur man skall agera i de olika situationerna som investeraren ställs inför när marknaden utvecklas (Charles Schwab 2018). 90% av denna undersöknings sampel har svarat att de har allt från lite till omfattande kunskap om investeringar. Denna fråga kommer att diskuteras djupare i diskussionsdelen av undersökningen, kapitel 6.

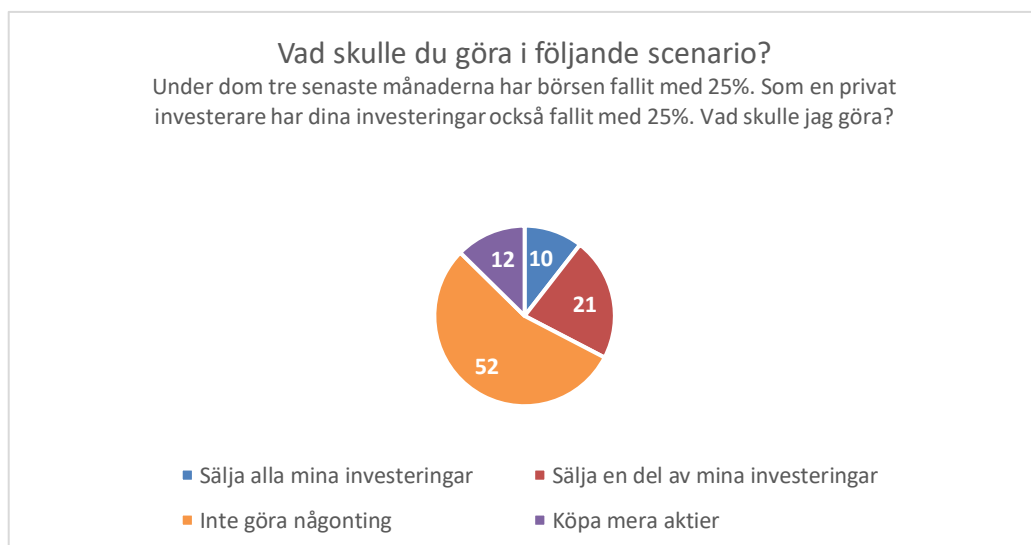
Figur 12 - Respondenternas kunskap gentemot investeringar (Fråga 7)

För att få fram grundmotivationen för investeringsintresset ställs följande fråga om personens investeringsintresse (fråga 8). 49% investerar för att göra vinst och tar inte i beaktande förlustmöjligheten som en lika viktig faktor. Enligt Charles Schwab hör det här till de mer aggressiva sätten att tänka på investeringar. Det nämns inte vad för tillväxtprocent som individen har som mål för sina investeringar. Om det handlar om runt 2% är det inte särskilt riskfyllt medan en önskad tillväxtprocent på 15% innebär betydligt mer riskfyllda investeringarna. Svaren på frågan diskuteras djupare i diskussionsdelen.

Figur 13 - Respondenternas investeringsintresse (Fråga 8)

Det första hypotetiska scenariot presenteras i följande fråga (fråga 9). Här skall individen välja hur hen agerar i en situation världen ligger i för tillfället. I detta svar reflekteras synen på hur världsekonomin påverkas av den pågående covid-19 pandemin. När undersökningen gjordes hade Helsingforsbörsens index sjunkit med över 10% enheter under några dagar mellan 5-9.3.2020. Marknadens förväntan var att indexet alltjämt skulle fortsätta sjunka (Arvopaperi.fi). Resultatet att 55% av respondenterna svarade att de inte skulle göra någonting med sina investeringar kan bero på denna osäkerhet. I början av vecka 13 år 2020 och fortsatt in på vecka 14 sjönk den finska börsen och detta bör tas i beaktande i svaren. Detta ämne tas upp i diskussionsdelen.

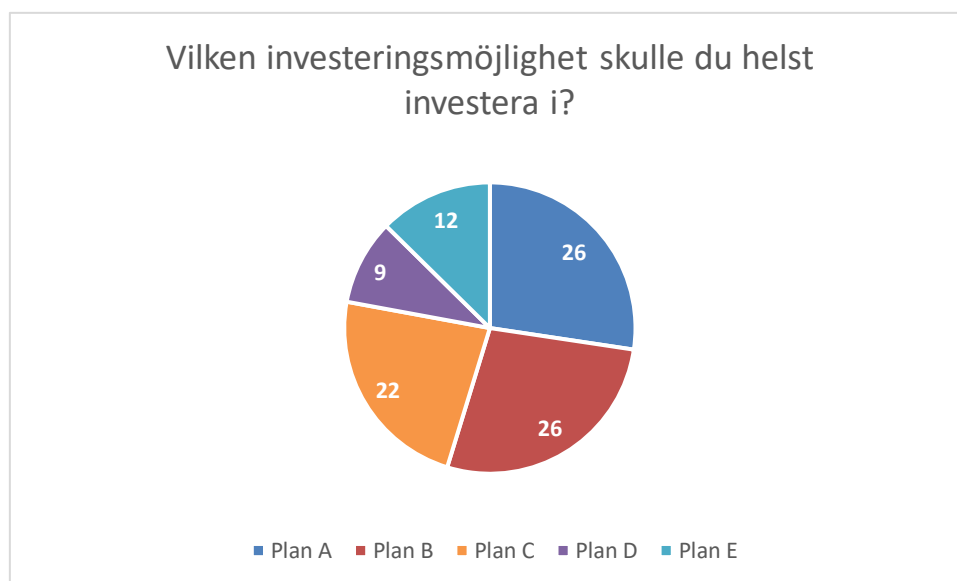

Figur 14 - Respondenternas respons vid en börskrasch (Fråga 9)

I den sista frågan, fråga 10, skulle respondenterna välja mellan fem olika investeringsmöjligheter och bestämma vilken de helst skulle investera i. Här syns en fortsatt trend av finländarnas varsamhet gentemot investeringar. 54% har valt någondera av de två minst riskfyllda investeringsmöjligheterna.

Tabell 1 - Avkastnings förutsägelser för fråga 10

Plan	Genomsnittlig avkastning per år	Avkastning i bästa fall	Avkastning i värsta fall
A	7.20%	16.30%	-5.60%
B	9.00%	25.00%	-12.1%
C	10.40%	33.60%	-18.2%
D	11.70%	42.80%	-24.0%
E	12.50%	50.00%	-28.2%

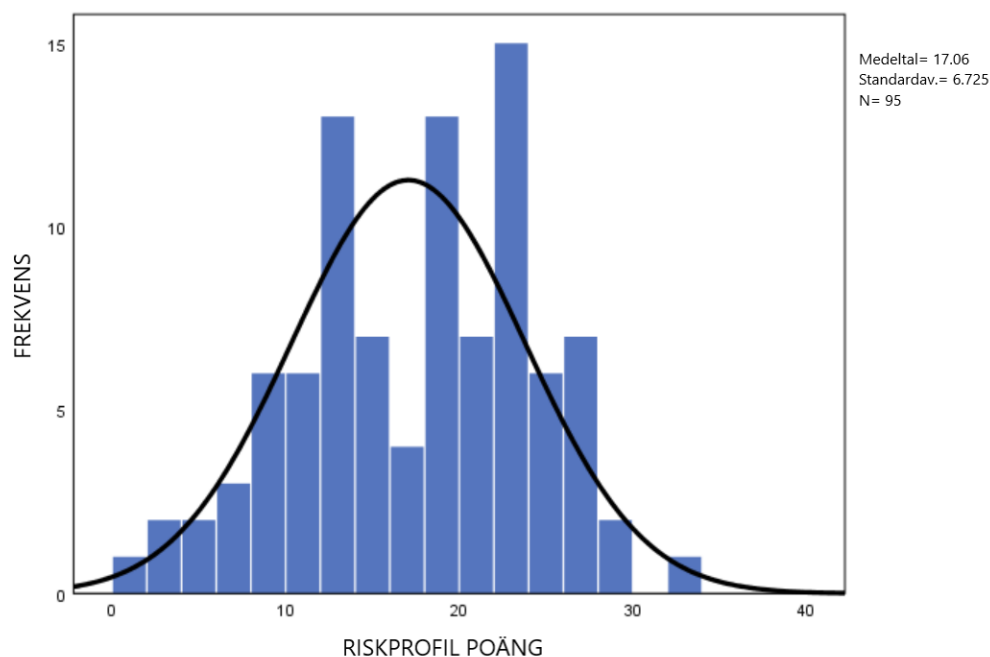
Figur 15 - Respondenternas investerings val (Fråga 10)

4.3 Enkätens slutresultat

Som tidigare nämnt i underrubrik 4.2 (sida 27) är medeltalet för tidshorisonten 5,5 poäng i denna undersökning. Enligt Charles Schwab är detta måttligt konservativt, men tillräckligt för att gå vidare och utforska de olika investeringsmöjligheterna genom att svara på

nästa delmoment: risktolerans. Medeltalet på det totala insamlade poängen från frågorna 5–10 som hör till risktolerans delen blev 17. Enligt Charles Schwabs korstabellsskala borde finländaren investera måttligt konservativt. Charles Schwabs rekommendation är att investera 50% av den stadiga inkomsten. Kapitalet borde investeras enligt följande sätt: 25% på företagsaktier som redan är etablerade på marknaden, 10% på valuta investeringar, 10% på utrikes investering och 5% på små företag som till exempel ”start-ups”. Charles Schwab ser detta som den optimala fördelningen av investeringskapitalet för en individ som är måttligt konservativt inställd gentemot investeringar. Om denna investeringsmodell jämförs med hur finländarna placerade sitt kapital 2011 (figur 2) kan det konstateras att finländarna inte är tillräckligt aktiva på marknaden. Enligt Charles Schwabs modell krävs en större omsättning av de privata investerarna. Det är dock nämntbart att det placerade kapitalet har placerats i liknande riktning som Charles Schwabs rekommenderar.

I grafen nertill presenteras de totala poängen i en normalfördelning. Med en standardavvikelse på 6,725 resulterar detta i en stor spridning från medeltalet. De flesta respondenterna har sett sig själva som antingen konservativa eller relativt aggressiva investerare. Bara fem observationer faller inom $\pm 1 \sigma$. Med ett större sampel skulle standardavvikelsen enligt matematiska lagar vara mer normalfördelad. Med $n=95$ är det mer sannolikt att få mera avvikande resultat från σ än om samplet skulle vara tio dubblat.

Figur 16 - Normalfördelning av riskprofiler

5 ANALYS

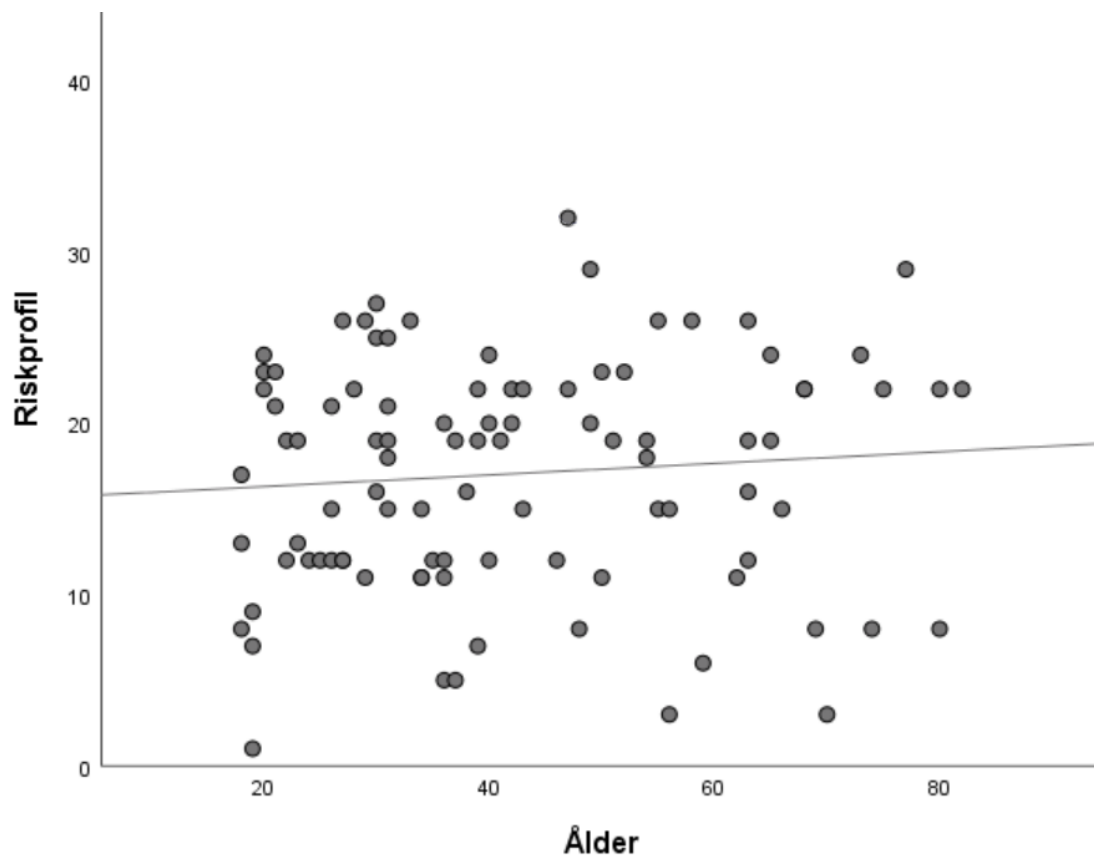
Samplet har både analyserats som en helhet och som enskilda åldersgrupper, 18–30 år, 31–60 år och > 60 år. För att göra det lättare har de olika åldersgrupperna givits tecken. 18–30 år är A, 31–60 år är B och >60 år är C. Grupp A har en medelålder på 23,9 år och med ett medeltal på 16.63 poäng från riskprofilenkäten. Alla gruppernas riskprofils poängmedeltal faller inom en tre poängs intervall från hela samplets medeltal. Poängmässigt är detta ett mycket standardiserat sampel. Pearsons korrelationsanalysmetod är använd i första forskningsfrågan. Med Pearsons korrelationsanalys kan en direkt korrelation upptäckas mellan två variabler. Korrelationsfaktorn för Pearsons analysmetod faller inom en intervallen -1 och 1. Skalans lägsta punkt -1 står för fullt negativt korrelerande medan 1 står för fullt korrelerande. Pearsons korrelationsfaktor presenteras oftast grafiskt med en linjär regressionslinje som representerar korrelationensfaktor för samplet. I analysen av den andra forskningsfrågan används samma metod för att kunna jämföra forskningsfrågornas resultat. (Kent State University 2020)

5.1 Korrelationsanalys av ålder och riskprofil

I grupp A var Pearsons korrelationsfaktor mellan ålder och riskprofil 0,072 som betyder att det inte finns bevis på att ålder skulle ha någon påverkan på riskprofilen. Samma analys för grupp B gav en korrelationsfaktor på -0,019 som i teorin betyder samma som för A. Korrelationsfaktorn är för liten i grupperna för att kunna konstatera någon äkta korrelation. I grupp C är faktorn 0,094 som är närmaste en svag positiv korrelation. När hela samplet läggs ihop och analyseras med Pearsons metod blir korrelationsfaktorn $n = 0,088$. Det kan dock inte bevisas att sambandet är beroende på någondera av variablerna. Korrelationen är så liten att den kan bero på en slump. En visualisering på hur riskprofilen totala poäng höjs med åren enligt $r(93) = 0,0088$ presenterar i figur 17.

Med $r(93) = 0,088$, $p < 0,394$ kan ett svagt samband mellan ålder och riskprofil konstateras. Signifikant nivå för Pearsons korrelation blev 0,394. $p = 0,394$ ger en sannolikhet på 60,6% ($1 - 0,394 = 0,606 = 60,6\%$) att korrelationsfaktorn för $N \geq n$ om undersökningen gjorts för hela N. Låga korrelations och låg signifikansnivå är ett vanligt samband som

förekommer. Det bevisar att en pålitlig negativ eller en positiv korrelation inte finns mellan variablerna. I detta fall mellan ålder och riskprofil. (Uppsala universitet 2012)

Figur 17 - Spridningsdiagram av ålder och riskprofil

5.2 Korrelationsanalys av utbildningsnivå och riskprofil

Analysen kommer att följa samma mönster som analysen i 5.1 för att sedan kunna jobba med samma sorts resultat för att finna vilken variabel som har varit mest inflytande på samplet. Grupperna i denna analys kommer att tilldelas samma symboler A-C. I enkäten fanns det tre alternativ som respondenterna kunde välja mellan. 54% av samplet har avklarat universitetsutbildning. I grupp A har 14,7% avklarat den högsta valbara utbildningsnivån, medan resten av grupp A avklarat någondera av de lägre nivåerna. För att korrelationsanalysera utbildningsnivå och riskprofil används Pearsons metod. När datan för A analyseras enligt Pearsons metod fås ett korrelationsresultat på 0,072. I grupp B

blev resultatet 0,255 som bevisar att det finns en betydande korrelation i gruppen. Signifikant nivån blev $p = 0,096$ för grupp B som ger korrelationsfaktorn en sannolikhet på 90,4% att resultatet stämmer för populationen. Grupp C är representerat med det minsta samplet med $n=19$. I grupp C blev Pearsons korrelationsfaktor $-0,072$. När hela samplet (A-C) analyserades blev korrelationsfaktor 0,157 som kan beskrivas som en svag positiv korrelation. Forskningsfrågans korrelationsresultat blev: $r(93) = 0,157, p < 0,128$. I detta fall betyder det att desto högre utbildad en individ är desto högre riskprofil har personen. Som tidigare uttrönt av Holmberg & Tybring finns en bevislig positiv korrelation mellan utbildningsnivå och riskprofil. Resultatet påvisar att desto högre utbildningsnivå en individ har desto mer poäng kommer individens få i sin riskprofil. Denna undersökning resulterade i en lägre korrelationsfaktor, men resultatet är positivt och riktgivande. Om resultatet jämförs med hur teorin om hur konservativa finländare är gentemot investeringar (som presenteras i kapitel 3), kan resultatet valideras fast korrelationen blev lägre än förväntat. (Holmberg, Tybring 2012)

6 DISKUSSION

I sampelinsamlingen prioriterades ett så opåverkat och mer kvalitativt sampel med socioekonomiskt diverse. En enkät upplagd på internet cirkulerar lätt bara bland vänner och lika tänkande individer som lätt gör samplet mer subjektivt. Genom att slumpmässigt samla in svar från olika delar av huvudstadsregionen blev samplet objektivt, med anonyma, okända respondenter. Det resulterar i ett lite mindre sampel, men istället för att använda sociala medier eller andra elektroniska metoder, som oftast resulterar i mer homogena svar, föredrogs en mer objektiv sampling för undersökningen. Med 95 godkända svarsenkäter blev svarsprocenten 89,5 procent som tyder på att enkäten var tydlig. En testgrupp på sju personer svarade på tre olika versioner av enkäten för att få fram en tydlig och förståelig enkät. Det finns dock några frågor som bör diskuteras närmare på grund av lite varierande svar från vad hypotesen var före undersökning. I fråga sju frågas personens subjektiva kunskap gentemot investeringar som i sig är en mycket tolkningsbar fråga. Problemet är att kunskap är ett av de viktigaste elementen för att kunna investera mera aggressivt. Som tidigare nämnt är kunskap nyckeln till ett optimalt investering. Problemet ligger i att personens egen syn på sin kunskap är subjektiv. Jämför de sig med en kollega som har investerat i drygt 10 år eller med sin sambo som aldrig har investerat i

börsen eller på bostadsmarknaden förr? Beroende på denna subjektiva och omedvetna syn, kommer det att påverka respondentens svar. I undersökningen svarade 65 procent att de hade lite kunskap gentemot investeringar. En omformulering av frågan skulle ha kunnat resultera i ett mera utbrett svarsresultat. Subjektiviteten är både en välsignelse och en förbannelse för undersökningen. Desto mer subjektivt svaren ges desto mer kan kanske förstås om den finländska investeringskulturen, men om frågorna tolkas på helt olika sätt av olika individer faller studien mycket snabbt.

En annan fråga i enkäten som bör diskuteras tar upp personens motivation bakom investeringen. 49 procent av respondenterna svarade att det viktigaste med deras investeringar är att de går upp i värde. Denna fråga lider av samma sorts subjektiva problem som den tidigare nämnda. Söker personen i fråga en inflationsmakulering med en vinst på runt 2–3 procent eller talar individen om att försöka kamma in en mer betydande vinst genom en mer riskfylld investering? Att ha tre procent eller att ha 30 procent som vinstmål betyder att båda har samma ambitioner enligt frågan men realiteten är att det är frågan om två helt olika investeringsmål.

Riskprofilerna för finländarna i södra Finland gav förväntade svar med mycket säkra investeringsprofiler. I en allt mer turbulent värld förblir investering kortvarigt och försiktigt. Om man blickar tillbaka på teorin i arbetet går det att applicera det till dagens värld och genom det förstå varför finländarna känner sig ängsliga till att investera sitt kapital på ett sätt som inte är tryggt enligt dem. Mitt i en global pandemi och inkommande recession kommer investeringskapitalet som privatinvestering att minska. Samtidigt kommer de traditionella investeringsmöjligheter medfölja en höjd affärsrisk. Finländare är inte kända för att investera på osäkra och volatila investeringar och med ett betydligt mindre löst kapital kommer inte trenden att skifta.

Forskningsfrågorna blev analyserade med Pearsons korrelationsmetod som analyserar om ett samband överhuvudtaget finns mellan variablerna. En så låg korrelation mellan variablerna gör att det inte finns ett behov att använda sig av mycket mer invecklade analyser som skulle fördjupa sig i sambandens exakta faktorer. När korrelationsfaktorn är runt 0,1 finns det ingen statistisk assuran på att ett bevisat samband finns emellan de undersökta variablerna. Det mest intressanta hittades när den andra forskningsfrågan analyserades och korrelation i B blev 0,255 som är den enda grupp som visat ett samband. Det är dock mycket lågt. Gränsen för ingen korrelation till mycket liten korrelation brukar dras vid

0,25 så sambandet för grupp B klassas som svagt korrelerande. Det är dock relativt att förstå att finländare alltid har varit försiktiga i investeringssituationer och känner sig obehäva i okända situationer. Andra forskningar har konstaterat att det finns samband mellan riskprofil och utbildning. Samplet för grupp B hade en 90,6 procents sannolikhet att stämma för hela populationen (18–30 åringar i södra Finland) som är ett trovärdigt resultat för gruppen. B är gruppen med högst antal respondenter som höjer validiteten för resultatet.

Med en okänd framtid där Covid-19 pandemi har blivit världens gemensamma fara och ett ifall ett mer splittrat EU uppstår skulle det vara intressant att förnya denna undersökning. Detta skulle ge en insyn på hur investeringstrenderna ändrar under en global pandemi som sätter stop för hela världsekonomin. Kommer finländarna lära sig att ta rätt sorts risker i osäkra tider? Eller kommer det medelmåttigt försiktiga folket i Finland fortsätta investera på samma säkra sätt och följa Benjamin Franklins råd (översatt till modern svenska) ” En euro sparad är en euro tjänad”?

KÄLLOR / REFERENCES

Arvopaperi, 2020, *OMX Helsinki PI (OMXHPI) – Indeks ja kurssikehitys*, Alma Media Oyj,

Tillgänglig: <https://www.arvopaperi.fi/porssi/indeksit/OMXHPI>

Hämtad: 5.4.2020

Assailly, J 2009, *The Psychology of Risk*, Nova Science Publishers Incorporated, Hauppauge, s. ix

Barthel, M. Mitchell, A. Holcomb, J., 2016, *Many Americans Believe Fake News Is Sowing Confusion*, Pew Research Center,

Tillgänglig: <https://www.journalism.org/2016/12/15/many-americans-believe-fake-news-is-sowing-confusion/>

Hämtad: 17.11.2019

Bhatia, M., 2018, *A Complete Guide to Quantitative Research Methods*, Atlan, humans of data.

Tillgänglig: <https://humansofdata.atlan.com/2018/06/quantitative-research-methods/>

Hämtad: 24.10.2019

Björling, I. de Haan, L., 2016, *Utveckling och validering av ett frågeformulär för utvärdering av effekten av en kurs i Aktiv Kommunikation*, Medicinska Fakulteten Lunds universitet, s.7–8.

Tillgänglig: <https://lup.lub.lu.se/lup/download?func=downloadFile&recordId=8889508&fileId=8889509>

Hämtad: 4.5.2020

Blanchard, O. Amighini, A. Giavazzi, F., 2017, *Macroeconomics a European perspective*, 3 uppl., CPI Group (UK) Ltd, Croydon, s. 21-32

Bose, A., 2016, The Importance Of Risk Profiling, Business world.

Tillgänglig: <http://www.businessworld.in/article/The-Importance-Of-Risk-Profiling/14-07-2016-100413/>

Hämtad: 9.10.2019

Bryman, A & Bell, E., 2011, *Företagsekonomiska forskningsmetoder*, 2uppl., Liber AB, Stockholm, s.11

Brännare, S & Kuukkanen, T. 2018., *Danske Bankin pääjohtaja eroaa 200 miljardin euron rahanpesuskandaalin takia, mukana vyyhdissä Sampo-pankin vanhoja asiakkaita*, Yle Uutiset.

Tillgänglig: <https://yle.fi/uutiset/3-10411906>

Hämtad: 22.11.2019

Canacord Genuity Patersons, 2019., *Your Risk Profile.*, Wealth management.

Tillgänglig: <https://www.psl.com.au/Wealth-Management/Your-Risk-Profile>

Hämtad: 2.12.2019

Charles Schwab, 2018, *Investor profile questionnaire*,

Tillgänglig: <https://www.schwab.com/public/file/P-778947/InvestorProfileQuestionnaire.pdf>

Hämtad: 30.11.2019

Compricer, 2019, *Jämför sparränta och sparkonto*,

Tillgänglig: <https://www.compricer.se/sparande/>

Hämtad: 25.10.2019

Dahlström, E., 1999, *Manuel Castells tankar om informationsåldern*, Diva portal, s. 115–116.

Tillgänglig: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1130005/FULLTEXT01.pdf>

Hämtad: 19.11.2019

Denscombe, M., 2010, *Ground Rules for Social Research : Guidelines for Good Practice*, 2uppl., Bell and Bain Ltd, Glasgow, s. 141-145

Desjardins., *All trading basics: What Causes Stock Prices to Change*, Desjardins Securities Inc.,

Tillgänglig: <https://www.disnat.com/en/learning/trading-basics/stock-basics/what-causes-stock-prices-to-change>

Hämtad: 26.10.2019

Finansministeriet, 2019, *För starkare tillförsikt hos människor och företag*,

Tillgänglig: https://valtioneuvosto.fi/sv/artikkeli/-/asset_publisher/10623/luottamustaihmisille-ja-yrityksille

Hämtad: 9.10.2019

Finanssiala, 2012, *Kotitalouksien sijoitusrahastosäästäminen*, s. 3 & 7.

Tillgänglig: https://www.finanssiala.fi/materiaalit/Kotitalouksien_sijoitusrahastosaastaminen.pdf

Hämtad: 1.12.2019

Finlands bank., 2019, *Statistik*,

Tillgänglig: <https://www.suomenpankki.fi/sv/statistik/>

Hämtad: 22.11.2019

Gallas, D. Palumbo, D., 2019, *What's gone wrong with Brazil's economy*,

Tillgänglig: <https://www.bbc.com/news/business-48386415>

Hämtad: 28.10.2020

Heires, K., 2017, *The Psychology of Risk*, RIMS Inc.,

Tillgänglig: <http://www.rmmagazine.com/2017/09/01/the-psychology-of-risk/>

Hämtad: 07.11.2019

Holst, A., 2019, *Information created globally 2010–2025*, Statista,
Tillgänglig: <https://www.statista.com/statistics/871513/worldwide-data-created/>
Hämtad: 11.11.2019

Inflation.eu, 2019, *Historic inflation Russia - CPI inflation*,
Tillgänglig: <https://www.inflation.eu/inflation-rates/russia/historic-inflation/cpi-inflation-russia.aspx>
Hämtad: 25.10.2019

Investor.gov, *What is risk*, U.S. securities and exchange commission,
Tillgänglig: <https://www.investor.gov/introduction-investing/basics/what-risk>
Hämtad: 24.10.2019

Karumaa, J., 2017, *The demand for risk-bearing instruments after a financial crisis*.
Tillgänglig: <https://www.theseus.fi/handle/10024/139461>
Hämtad: 10.10.2019

Karvo, U., 2018, *Ett splittrat Europa för med sig en osäker framtid*
Tillgänglig: <https://kommuntorget.fi/blogg/2018/12/ett-splittrat-europa-for-med-sig-en-osaker-framtid/>
Hämtad: 12.10.2019

Kent State University., 2020, *Spss Tutorials: Pearson correlation*.
Tillgänglig: <https://libguides.library.kent.edu/SPSS/PearsonCorr>
Hämtad: 8.5.2020

Knoll, J, L. Magis-Weinberg, L. Speekenbrink, M. Blakemore, S-J., 2015, *Social Influence on Risk Perception During Adolescence*, Sage Journals.
Tillgänglig: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0956797615569578>
Hämtad: 23.11.2019

Kumar, R., 2014, *Interest Rate Risk: Risks Inherent in Financial Institutions*, Sciencedirect,

Tillgänglig: <https://www.sciencedirect.com/topics/economics-econometrics-and-finance/interest-rate-risk>

Hämtad: 26.10.2019

Littler, S., 2019, *The Importance and Effect of Sample Size*, Select statistical services.

Tillgänglig: <https://select-statistics.co.uk/blog/importance-effect-sample-size/>

Hämtad: 27.10.2019

Lyn Alden, 2019, *Risk vs Volatility: How to Profit from the Difference*, Lyn Alden Investment Strategy,

Tillgänglig: <https://www.lynalden.com/stock-market-volatility/>

Hämtad: 11.11.2019

Martin, W & Bridgmon K., 2012, *Quantitative and statistical research methods: From hypothesis to results*, John Wiley & Sons, Incorporated, USA s.11

Macrotrends., 2020, *Charles Schwab Market Cap 2006-2020 | SCHW*,

Tillgänglig: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/SCHW/charles-schwab/market-cap>

Hämtad: 7.5.2020

McCullough, B., *An eye-opening look at the dot-com bubble of 2000 — and how it shapes our lives today*, TED Conferences, LLC.

Tillgänglig: <https://ideas.ted.com/an-eye-opening-look-at-the-dot-com-bubble-of-2000-and-how-it-shapes-our-lives-today/>

Hämtad: 3.12.2019

Nationalencyklopedin., *bruttonationalprodukt*, NE Nationalencyklopedin AB.

Tillgänglig: <https://www-ne-se.ezproxy.arcada.fi:2443/uppslagsverk/encyklopedi/1%C3%A5ng/bruttonationalprodukt>

Hämtad: 1.12.2019

Office for national statistics, 2019, *Inflation and price indices*,

Tillgänglig: <https://www.ons.gov.uk/economy/inflationandpriceindices>

Hämtad: 25.10.2019

Ohio National Financial Services, 2014, *Investor Risk Profile Scoring System*.

Tillgänglig: https://www.annuityfyi.com/wp-content/uploads/2014/11/7209-IS_7-10-Asset-Allocation-Scoring-Sheet.pdf

Hämtad: 5.5.2020

Pearce, F., 2008, *The great green swindle*, The Guardian,

Tillgänglig: <https://www.theguardian.com/environment/2008/oct/23/ethicalbusiness-consumeraffairs>

Hämtad: 18.11.2019

Plecher, H., 2019, *Inflation rate in EU and Euro area 2024*, Statista,

Tillgänglig: <https://www.statista.com/statistics/267908/inflation-rate-in-eu-and-euro-area/>

Hämtad: 25.10.2019

Reality Mogul, 2019, *What are illiquid investments?*,

Tillgänglig: <https://www.realtymogul.com/knowledge-center/article/what-are-illiquid-investments>

Hämtad: 24.10.2019

Ropeik, D., 2002, *Understanding Factors of Risk Perception*, Nieman Reports.

Tillgänglig: <https://niemanreports.org/articles/understanding-factors-of-risk-perception/>

Hämtad: 8.11.2019

Sandström, E., 2018, *Finlands bnp når äntligen samma nivå som toppen 2008- ” Slut på det förlorade årtiondet”*, Hufvudstadsbladet, 9.10.2019

SAS Institute, 2019, *Liquidity risk: What it is and why it matters.*

Tillgänglig: <https://www.realtymogul.com/knowledge-center/article/what-are-illiquid-investments>

Hämtad: 25.10.2019

Shefrin, H., 2017, *The Psychology of Risk*, RIMS Inc.

Tillgänglig: <http://www.rmmagazine.com/2017/09/01/the-psychology-of-risk/>

Hämtad: 07.11.2019

Spacey, J. 2017., *3 Examples of a Risk Profile*, Simplicable.

Tillgänglig: <https://simplicable.com/new/risk-profile>

Hämtad: 2.12.2019

Sraders, A., 2019, *What Is Risk? Definition, Types and Examples*, TheStreet,

Tillgänglig: <https://www.thestreet.com/markets/what-is-risk-14909043>

Hämtad: 24.10.2019

Statistikcentralen, 2018, *Antalet unga hotar att minska avsevärt på grund av lägre fruktsamhet,*

Tillgänglig: https://www.stat.fi/til/vaenn/2018/vaenn_2018_2018-11-16_tie_001_sv.html

Hämtad: 22.10.2019

Statistikcentralen, 2019, *Nationalräkenskaper,*

Tillgänglig: https://www.stat.fi/tup/suoluk/suoluk_kansantalous_sv.html

Hämtad: 29.11.2019

Stephanie., 2015, *Probability Sampling: Definition, Types, Advantages and Disadvantages*, Statistics How To.

Tillgänglig: <https://www.statisticshowto.datasciencecentral.com/probability-sampling/>

Hämtad: 23.10.2019

Taylor, B., 2013, *Tiberius Used Quantitative Easing To Solve The Financial Crisis Of 33 AD*, Business Insider.

Tillgänglig: <https://www.businessinsider.com/qe-in-the-financial-crisis-of-33-ad-2013-10?r=US&IR=T&IR=T>

Hämtad: 3.5.2020

Toivonen, J., 2013, *Tutkimus suomalaisten sijoittamisesta*, Tampereen ammattikorkeakoulu, s.32-33,63-65.

Tillgänglig: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/61300/Toivonen_Juha.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Hämtad: 1.12.2019

University of Southern California Libraries., 2019, *Organizing Your Social Sciences Research Paper: Quantitative Methods*.

Tillgänglig: <https://libguides.usc.edu/writingguide/quantitative>

Hämtad: 23.4.2020

Uppsala universitet., 2012, *Korrelation och regression: lineära modeller för bivariata samband*,

Tillgänglig: <https://studentportalen.uu.se/uusp-filearea-tool/download.action?nodeId=630799&toolAttachmentId=129977>

Hämtad: 5.5.2020

Wilkinson, J., 2013, *Business risk*, The strategic CFO.

Tillgänglig: <https://strategiccfo.com/business-risk/>

Hämtad: 24.10.2019

Worlddata.info, 2019, *Development of inflation rates in Finland*,

Tillgänglig: <https://www.worlddata.info/europe/finland/inflation-rates.php>

Hämtad: 25.10.2019

BILAGOR

Enkät använd för insamling av data

En undersökning om befolkningens riskprofiler i Finland

Denna undersökning görs anonymt och svaren kommer bara att användas som material för mitt examensarbete. Ingen enskild svarsblankett kommer att lyftas fram i arbetet. Svaren kommer att bli statistiskt undersökta som en helhet. Frågorna är hypotetiska och inga personuppgifter kommer att samlas in. Det finns 10 frågor, välj bara ett alternativ per fråga och svara så sanningsenligt som möjligt. Tack för att din hjälp i min undersökning!

Demografiska frågor

1. Ålder

2. Kön

Man

Kvinna

Vill inte berätta

3. Bostadsort

4. Vad är min högsta avklarade utbildningsnivå?

Grundskola

Gymnasium/ Yrkesskola

Universitet/ Yrkehögskola

Annan utbildning, vilken: _____

Tidsram

5. När jag gör en investering på börsen, hur länge väntar jag på att sälja mina investeringar?

- Under 3 år
- 3–5 år
- 6–10 år
- Över 10 år

6. Efter att investeringarna är sålda planerar jag att använda mina pengar:

- Inom 2 år
- 2–5 år
- 6–10 år
- Över 10 år

Vänd →

Risk Tolerans

7. Hurdan kunskap har du gentemot investeringar?

- Ingen kunskap
- Lite kunskap
- Bra kunskap
- Omfattande kunskap

8. När du investerar dina pengar är ditt intresse att:

- Inte förlora pengar
- Investeringarna växer i värde
- Val a och b är lika viktiga

9. Vad skulle du göra i följande scenario:

Under dom tre senaste månaderna har börsen fallit med 25%. Som en privat investerare har dina investeringar också fallit med 25%. Vad skulle jag göra?

- Sälja alla mina investeringar
- Sälja en del av mina investeringar
- Inte göra någonting
- Köpa mera aktier

10. I följande tabell finns fem olika investeringsmöjligheter, vilken investeringsmöjlighet skulle du helst investera i:

Plan	Genomsnittlig avkastning per år	Avkastning i bästa fall	Avkastning i värsta fall
A	7.20%	16.30%	-5.60%
B	9.00%	25.00%	-12.1%
C	10.40%	33.60%	-18.2%
D	11.70%	42.80%	-24.0%
E	12.50%	50.00%	-28.2%

Plan A Plan B Plan C Plan D Plan E

Kysely Suomen väestön riskiprofileista

Tämä kysely tullaan toteuttamaan anonymisti ja vastauksia tullaan käyttämään ainoastaan materiaalina lopputyötäni varten. Yhtäkään vastauslomaketta ei tulla erikseen nostamaan joukosta vaan vastauksia tullaan tarkastelemaan statistisena kokonaisuutena. Kysymykset ovat hypoteettisia ja yksityisiä henkilötietoja ei tulla keräämään. Kysymyksiä on 10 kappaletta, valitse jokaiseen vain yksi vastausvaihtoehto ja pyri vastaamaan mahdollisimman totuudenmukaisesti. Kiitos, että autat vastaamalla kyselyyn!

Demografiset kysymykset

1. Ikä

2. Sukupuoli

- Nainen
 Mies
 En halua kertoa

3. Kotikunta/-kaupunki

4. Korkein suoritettu tutkintoaste?

- Peruskoulu
 Lukio / Ammattikoulu
 Yliopisto / Ammattikorkeakoulu
 Muu, Mikä: _____

Aikataulu

5. Sijoituksen tehtyäsi kuinka monta vuotta yleensä odotat ennen osakkeittesi pois myyntiä:

- alle 3 vuotta
- 3–5 vuotta
- 6–10 vuotta
- yli 10 vuotta

6. Kun olet vastaanottanut tuotot sijoituksistasi, käytät rahat yleensä:

- 2 vuoden sisällä
- 2–5 vuotta
- 6–10 vuotta
- yli 10 vuotta

Käännä →

Riskintotokyky

7. Miten paljon tiedät sijoittamisesta?

- Ei tietoa
- Vähän
- Hyvin
- Paljon

8. Kun sijoitat rahaa, tärkeintä on että:

- et häviää rahaa
- sijoituksen rahallinen arvo nousee
- molemmat edellä mainitut ovat yhtä tärkeitä

9. Mitä tekisit seuraavassa tilanteessa:

Viimeisen kolmen kuukauden aikana pörssin arvo on tippunut 25%. Yksityisenä sijoittajana, myös omien sijoitustesi arvo on laskenut 25%. Mitä tekisit tässä tilanteessa?

- Myyn kaikki sijoitukseni
- Myyn osan sijoituksistani
- En tee mitään
- Ostan lisää osinkoja

10. Seuraavassa taulukossa esitetään viisi eri sijoitusvaihtoehtoa. Mihin seuraavista vaihtoehtoista sijoittaisiin todennäköisimmin?

Vaihtoehto	Keskimääräinen tuotto vuodessa	Paras mahdollinen tuotto	Pahin mahdollinen häviö
A	7.20%	16.30%	-5.60%
B	9.00%	25.00%	-12.1%
C	10.40%	33.60%	-18.2%
D	11.70%	42.80%	-24.0%
E	12.50%	50.00%	-28.2%

Vaihtoehto: A B C D E